

Փ Ա Ր Ո Մ *Paros*

ISSUE 69 APRIL / ԹԻՒ 69 ԱՊՐԻԼ 2023

NEWSLETTER OF THE DIOCESE OF THE ARMENIAN CHURCH OF AUSTRALIA & NEW ZEALAND

ԹԵՄԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կիր., 2 Ապրիլ – Ինչպես տեղեկացուցած էինք Փարոսի նախորդ թիւին մէջ, Բարձրաշնորհ Տէր Հայկազուն Արքեպիսկոպոս Նաճարեան մեկնած էր Հնդկաստանի Կալկաթա քաղաքը, որպէս Հայրապետական Պատուիրակ Հնդկաստանի եւ Ծայրագոյն Արեւելքի երկիրներու: Սրբազանը Ծաղկազարդի առիթով Եպիսկոպոսական Սուրբ եւ Անմահ Պատարագ մատուցեց Կալկաթայի Հայոց Սուրբ Նազարէթ եկեղեցոյ մէջ: Սրբազան հօր սպասարկեցին Հոգեշնորհ Տէր Տաճատ Վարդապետ Ծատուրեան, Տեսուչ Կալկաթայի Մարդասիրական Ճեմարանին, եւ փոխտեսուչներ՝ Արծրուն Միքայէլեան եւ Հայկ Միքայէլեան վարդապետները: Սրբազանը տուաւ իր պատգամը: Պատարագին կը մասնակցէին Ճեմարանի սաները, որոնցմէ ոմանք՝ դպիրի պաշտօնով: Երկու օր առաջ, 31 Մարտին, Սրբազան հայրը այցելեց Մարդասիրական Ճեմարան ուր հանդիպում ունեցաւ աշակերտութեան եւ ուսուցչական կազմին հետ:

Սրբազանին այցը կը զուգադիպէր Հիմնադիրներու Օրուան 202րդ տարեդարձին: Այս տօնը մեծ շուքով կը տօնուի Մարդասիրական Ճեմարանին մէջ:

Տեղի ունեցաւ Ճեմարանի դահլիճին մէջ: Հնդիկ ուղղափառ եւ Հայ հոգեւոր հայրերու կողքին ներկայ էին դպրոցի տնօրէնուհի Տէպանճալի Զոտրի, դպրոցի խնամակալներ Սունիլ Սոպթի եւ Սուզան Ռուպէն:

Նախքան փակման աղօթք, իր փակման խօսքին մէջ Հայկազուն Սրբազան շեշտը դրաւ նոր սերունդի եւ նոր տաղանդներու դաստիարակութեան կարեւորութեան եւ այդ ուղղութեամբ Մարդասիրական Ճեմարանի ընձեռած առիթներուն վրայ:

Տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն: Սրբազան հայրը հատեց 202րդ տարեդարձի կարկանդակը: Ի գործ դրուեցաւ գեղարունեստական կոկիկ յայտագիր: Սրբազան հայրը Միտնի վերադարձաւ Զորեքշաբթի 5 Ապրիլին:

Եշ., 6 Ապրիլ – Առաւօտուն, Սրբազան հայրը քահանայական պատարագ մատուցեց եւ քարոզեց Սուրբ Յարութին եկեղեցոյ մէջ: Կէսօրէ ետք ան կատարեց Ոտնլուայի արարողութիւնը իսկ երեկոյեան խաւարման արարողութիւնը:

Ուրբ., 7 Ապրիլ – Առաւօտուն տեղի ունեցաւ Կարգ Խաչելութեան իսկ երեկոյեան՝ Կարգ Թաղման, որմէ ետք ընդհանուր հոգեհանգիստ: Սրբազան հայրը իր հակիրճ քարոզին մէջ բացատրեց Խաչելութեան եւ թաղման խորհուրդները: Բացատրեց նաեւ խաւարին իմաստը, որ լոյսի բացակայութիւնն է: Լոյսը Աստուած Ինքն է, Քրիստոս Ինքն է լոյսը, հետեւաբար խաւար չի կրնար գոյութիւն ունենալ մեր կեանքին մէջ երբ Լոյսը՝ Քրիստոս ներկայ է մեր մէջ, պատգամեց Սրբազանը:

Շբ., 8 Ապրիլ - Սովորութիւն է որ Սրբազան Հայրը Ճրագալոյցի Պատարագ կը մատուցէ Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցոյ մէջ: Այս մասին կարդալ «Լուրեր Ծովսերէն» բաժինին մէջ:

Կիր., 9 Ապրիլ – Հասած էր յաղթանակի օրը, Քրիստոս յարութիւն առած էր մեռելներէն: Այս հրաշափառ տօնը ցնծութեան ու չարին վրայ տարուած յաղթանակի օր է: Սուրբ Յարութին եկեղեցոյ մէջ եպիսկոպոսական պատարագ մատուցեց Սրբազան հայրը, որուն սպասարկեցին Արժ Տէր Պարթեւ Աւագ Քահանայ Գարագաշեան եւ Արժ Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեան: Սարկաւագաց դասը լեցուցած էր խորանը եւ կարմիր շապիկները աւելի եւս ճոխացուցած ու հարստացուցած էին զատկական մթնոլորտը:

Զատկի առթիւ իր գօտեպնդող քարոզին մէջ Սրբազան հայրը բացատրեց թէ ինչո՞ւ այսօր, Յարութեան օրը, մեր հոգիները ոգեւորուած են: Ան Սուրբ-գրային օրինակներով բացատրեց որ Քրիստոսի Յարութիւնը Քրիստոնէութեան աւանդին ստեղծումն է եւ Քրիստոնէութեան որպէս խորհուրդ հաստատումը: Սրբազանը հարազատօրէն բացատրեց թէ Քրիստոսի աշակերտները ինչպիսի հոգեփոխութիւն ապրեցան յարութենէն ետք 40 օրերու ընթացքին եւ ինչպէս կարողացան տարածել քրիստոնէական հաւատքն ու աւանդը աշխարհի մէջ, ի միջի այլոց Հայաստանի մէջ: Թուելէ ետք այն երկրամասերը, որոնք Քրիստոնէայ շրջաններ էին բիզանդական կայսրութենէն սկսեալ մինչեւ հիւսիսային Ափրիկէ եւ Մերձաւոր Արեւելք, եւ որոնք այսօր դարձած են մահմետական, ան հարց տուաւ

թէ ինչո՞ւ Հայութիւնը կարողացած է գոյատեւել որպէս Քրիստոնէայ հակառակ այն իրողութեան որ ան դարեր շարունակ տեսած է Գողգոթաներուն գողգոթաները, մինչեւ օրս: Որովհետեւ Հայը չէ կորսնցուցած իր Քրիստոնէայի յոյսը եւ կառչելով իր հաւատքին կարողացած է մնալ ու ապրիլ: Առ այդ, Սրբազանը թելադրեց Հայ ծնողներուն քրիստոնէական հաւատքով սպառազինել իրենց զաւակները: «Պայքարիլը պէտք է ըլլայ մեր առաքելութիւնը, որովհետեւ Քրիստոնէութիւն կը նշանակէ պայքարիլ մինչեւ յաղթանակ, կը նշանակէ կեանք եւ յաւիտենականութիւն, կը նշանակէ յոյս եւ դժուարութեանց տեղի չտալ»: Հետեւաբար մեր առաքելութիւնն է ապրիլ Քրիստոնէութիւնը ամէն օր եւ ամէն ժամ: Մեր զաւակները երբ կը դաստիարակենք առանց հաւատքի, մենք գիտակցաբար խաւարի թեկնածուներ կը պատրաստենք, իսկ Քրիստոնէայ հաւատքը լոյսի

յաղթանակն է խաւարին վրայ, հաստատեց Սրբազանը:

Անդրադառնալով մեր պարտաւորութեանց, Սրբազան Հայրը շեշտեց Աստուծոյ նկատմամբ մեր երախտագիտութեան կարեւորութիւնը եւ մեջբերում ընելով Պատարագէն «Եւ զՔոյդ ի Քոյոց Քեզ մատուցանեն»ը ան պատգամեց թէ մեր իւրաքանչիւրին պարտականութիւնն է Աստուծոյ մեզի տուածներէն մաս մը Իրեն վերադարձնելը:

Որպէս Քրիստոնէայ, հայութենէն դուրս ալ պարտականութիւններ ունինք իրարու նկատմամբ, որովհետեւ բոլոր Քրիստոնէաներուն պարտաւորութիւնն է պահել այս աշխարհի յաւիտենականութիւնը մինչեւ Քրիստոսի երկրորդ գալուստը:

Ինչ կը վերաբերի Հայ ժողովուրդին, Սրբազան հայրը ըսաւ. «մենք տակաւին յոյսը ունինք որ Աստուած մեզի իմաստութիւնը պիտի պարգեւէ մէկ բռունցք ըլլալու: Առանց ընդհանուր յայտարար ունենալու չենք

կրնար մեր մարտահրաւերները յաղթահարել: Որպէս ազգ եւ ժողովուրդ կ'ապրի՛նք բայց պիտի գիտնանք թէ ուր կ'երթանք, պիտի գիտնանք ինչպէս պահել մեր ազգային ժառանգութիւնը եւ ինչպէս միասին յառաջ երթալ: Համեստութիւնը, խոնարհութիւնը եւ քրիստոնէական ապրելաձեւը մեզ կը պահեն ամուր, միասնական եւ սիրով: Ազգովին յարութիւն առնենք մեր աստուածատուր տաղանդները գործածելով եւ զանոնք համադրելով, զանոնք օգտագործելով բարիին եւ արդարութեան համար եւ այդպիսով կրնանք յառաջանալ դէպի պայծառ ապագայ» եզրափակեց Սրբազանը:

Բ2., 10 Ապրիլ – Մեռելոց Յիշատակի օրուան առիթով, ընկերակցութեամբ Արժանապատիւ Քահանայ հայրերու՝ Նորայր Աւագ Քահանայ Բարսեղեանի, Պարթեւ Աւագ Քահանայ Գարագաշեանի եւ Աւետիս Քահանայ Համբարձումեանի, Սրբազան հայրը հանդիսապետեց ընդհանուր հոգեհանգստեան

պաշտօնին, որ տեղի ունեցաւ Մաքուարի Փարքի գերեզմանատան հայկական բաժնի Ցեղասպանութեան նահատակաց յուշարձանին առջեւ, ներկայութեամբ 60-ի հասնող հաւատացեալներու: Յընթացք արարողութեան Սրբազան հայրը տուաւ հակիրճ պատգամ ըսելով. «Այսօր եկած ենք յարգելու մեր հարազատները, որոնք իրենց հանգիստը գտած են: Մենք զանոնք կը դասենք յաղթական եկեղեցւոյ շարքին: Եկած ենք նորոգելու մեր ուխտը եւ իրենց ըսելու որ անոնք մեզի համար չեն մեռած այլ կ'ապրին եւ իրենց սկսած գործը մենք պիտի շարունակենք»: Ապա հոգեւոր հայրերը օրհնեցին գերեզմանները նախկին Առաջնորդ Ադան Արքեպիսկոպոս Պալիօզեանի, Արամայիս Քահանայ Սիրգայեանի, Ռազմիկ Վարդապետ Պօղոսեանի եւ սարկաւազներ՝ Յակոբ Շահինեանի, Գեորգ Ճանոյեանի, Յովհաննէս Խարաճեանի եւ Նուպար Եանկոյեանի:

Ուրբ., 14 Ապրիլ – Սրբազան հայրը մեկնեցաւ Նոր Զելանտայի Օքլանտ քաղաքը, 15 Ապրիլին մատուցելու համար Զատկական Պատարագ Օքլանտի փոքր գաղութին հաւատացեալներուն համար: Մանրամասնութիւններու մասին կարդայ «Լուրեր Նոր Զելանտայէն» բաժինին մէջ:

Կիր., 16 Ապրիլ – Առաւօտուն, Սրբազան հայրը վերադարձաւ Օքլանտէն եւ կէսօրէ ետք նախագահեց Սուրբ Յարութին Եկեղեցւոյ Ծխական Ընդհանուր ժողովին: Ժողովը զբաղեցաւ Հոգեւոր Հովիւին եւ Ծխական Խորհուրդի 2022-ի տեղեկագրի քննարկումով, որոնք ներկայացուցան յաջորդաբար Տէր Աւետիս Քահանայի եւ Տիկին Արփի Սուրատեանի կողմէ: Հաշուական տեղեկագիրը եւ 2023-ի Նախահաշիւը ներկայացուց Տիկին Լորա Արթինեան: Պատասխանուեցան ուղղուած բոլոր հարցումներուն:

Տեղի ունեցաւ նոր ծխական խորհուրդի ընտրութիւն: Անուանացանկը՝ ստորեւ:

- Պրն Զաւէն Եաղլճեան՝ Ատենապետ
- Պրն Պետրոս Զօրլու՝ Փոխատենապետ
- Պրն Աբիկ Կեօզուգարայեան՝ հայերէն լեզուի Ատենադպիր
- Տիկին Ալիս Պաքլա՝ անգլերէն լեզուի Ատենադպիր

- Պրն Արա Գօփուշեան՝ Գանձապահ
- Պրն Յարութ Օքճեան՝ Փոխգանձապահ
- Պրն Գեղամ Անուշեան՝ Խորհրդական
- Պրն Հերման Մահմուր՝ Խորհրդական
- Պրն Վազգէն Ամիրգայեան՝ Խորհրդական
- Պրն Վրէժ Քիւրիւմլեան՝ Խորհրդական
- Պրն Միհրան Քէշիշեան՝ Խորհրդական

Իր փակման խօսքին մէջ Սրբազան հայրը գնահատեց ծխական խորհուրդի անդամներուն, այժմու թէ շրջանաւարտ, նուիրեալ աշխատանքի ոգին: Ան խորհրդածեց միասնական աշխատանքին մասին եւ հաւատացեալներու եկեղեցական աշխատանքներուն մասնակից դարձնելու կարեւորութեան վրայ: Այս առիթով Փարոսի խմբագրութիւնը կը շնորհաւորէ նորընտիր ծխական կազմը եւ կը մատթել յաջողութիւն անոր եկեղեցանուէր գործունէութեան:

ԲԶ., 17 Ապրիլ - Սրբազան հայրը նախագահեց Հայ Համայնքի Բարեկեցութեան Կեդրոնի Խնամակալ Մարմնի հերթական ժողովին, որ զբաղեցաւ Կեդրոնին համար պետական նոր վարկերու քննարկման աշխատանքով:

ԳԶ., 18 Ապրիլ – Սրբազան հայրը նախագահեց Թեմական խորհուրդի հերթական ժողովին, որը վաւերացուց 20 Մայիս 2023-ի Թեմական Պատգամաւորական Ժողովին ներկայացուելիք նիւթաբարոյական տեղեկագիրները: Ժողովը նաեւ վաւերացուց Սուրբ Երրորդութիւն եւ Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցիներու նորընտիր ծխական խորհուրդները: Ժողովը վերջին մանրամասնութիւնները քննեց 6 Մայիսին տեղի ունենալիք Քոթթելիին, ի պատիւ «Առաջնորդարանի Բարեկամներ»ուն, նախկին եւ թեկնածու: «Առաջնորդարանի Բարեկամներ» ծրագիրը կը միտի անդամագրելու բոլոր անոնք որոնք նիւթապէս զօրաւիզ կը կանգնին Առաջնորդարանին, տարեկան կանխաւ որոշուած գումար մը յատկացնելով Առաջնորդարանին, որպէսզի ան կարողանայ փակել իր ծախսերը:

Հինգշաբթի, 20 Ապրիլ – Տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութեան արարողութիւնը Տիկին Սոնիա Խանճեանին Հայ Առաքելական Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցոյ մէջ, հանդիսապետութեամբ Առաջնորդ Սրբազան հօր՝ Բարձրաշնորհ Տէր Հայկազուն Արքեպիսկոպոս Նաճարեանի, ընկերակցութեամբ քահանայ հայրերուն: Հանգուցեալ Տիկին Սոնիան եւ ամուսինը՝ Պրն Լորիս Խանճեան եղան գլխաւոր բարերարները Առաջնորդարանի կառուցման: Այսու կը յայտնենք մեր երախտագիտական անկեղծ զգացումները Խանճեան ամուլին նուիրեալ գործունէութեան եւ անսակարկ զօրակցութեան համար: Տէր եւ Տիկին Լորիս եւ Սոնիա Խանճեան օրինակ պիտի ծառայեն ապագայ սերունդներուն իրենց ունեցած տեսլականով եւ ազգային ու հոգեւոր արժէքներու նկատմամբ իրենց ցուցաբերած հասկացողութեամբ:

Այս տխուր առիթով, Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, Թեմական Խորհուրդը եւ Եկեղեցական ընտանիքը իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն Պրն Լորիս Խանճեանին, անոր զաւակներուն եւ թոռներուն եւ կ'աղօթեն առ Բարձրեալն որ Տիկին Սոնիայի յիշատակը անմար պահէ բոլորիս սրտերուն մէջ:

Ուրբ., 21 Ապրիլ – Ընկերակցութեամբ ՄԴՀԿ Աւստրալիոյ Վարիչ Մարմնի անդամներ Տիարք Սեպուհ Գալիաքեանի, Գեորգ Պետրոսեանի, ՌԱԿ Աւստրալիոյ Վարիչ մարմնի անդամներ Տիարք Հայկ Լեփեճեանի, Վահէ Արթիւնեանի եւ Տիկին Վարդուհի Լեփեճեանի, ՀԲԸՄ Սիտնիի Վարչութեան անդամներ Տիարք Սիհրան Լեփեճեանի, Յովհաննէս Գոյումճեանի, Հայաստանի նախկին վարչապետ եւ Հանրապետութիւն կուսակցութեան նախագահ Տիար Արամ Սարգիսեան եւ հայրենի վաստակաւոր լրագրող Տիար Նուէր Մնացականեան այցելեցին Առաջնորդարան, ուր զիրենք ընդունեցին Սրբազան Հայրը, Տէր Աւետիս քահանայ հայրը, Տիարք Սարգիս Տէր Պետրոսեան, Ստեփան Գրգեաշարեան, Պետրոս Զօրլու եւ Դիւանապետ Նշան Պասմաճեան:

Սրբազան հօր բարի գալուստի խօսքէն եւ հիւրընկալները ներկայացնելէն ետք, ան բացատրեց որ

Սրբազան հոր բարի գալուստի խօսքն եւ հիւրընկալները ներկայացնելն ետք, ան բացատրեց որ ինչպէս Սփիւռքի որեւէ համայնք, Աւստրալահայ համայնքն ալ իր եկեղեցիով եւ կազմակերպութիւններով իր կարելին կ'ընէ պահելու հայ դիմագիծ եւ հայ ինքնութիւն միշտ փորձելով պորտալարը հաստատ պահել Հայաստանի հետ, ուրկէ Սփիւռքի որեւէ գաղութ կը ստանայ իր աւիշը: Անդրադառնալով հայութեան ընդհանուր իրավիճակին, Սրբազանը ըսաւ որ քիչ մը շժմած է Հայ ժողովուրդը մանաւանդ 44-օրեայ պատերազմի պարտութենէն ետք, միւս կողմէ մեծ պետութիւնները իրենց շահերէն մղուած կը խառնուին Հայաստանի գործերուն, որով մեր գոյութիւնը վտանգի տակ կը պահեն եւ կարծէք նախաեղեռնեան շրջան մը կ'անցընենք:

Պարոն Սարգիսեան բնական երեւոյթ համարեց մեծ պետութիւններու փոքր պետութեանց գործերուն միջամտիւ ըլլալու հանգամանքը, սակայն ստեղծուած իրավիճակէն օգտուելու համար դիւրով որոշումներ պէտք է առնուին յօգուտ Հայաստանի: Ան իր լաւատեսութիւնը յայտնեց որ լայնամաշտապ պատերազմ չի կրնար ըլլալ Հայաստանի դէմ նկատի առնելով մեծ պետութիւններու շահագրգռածութիւնը:

Ինչ կը վերաբերի Սփիւռքին, Պրն Սարգիսեան յայտնեց իր տեսակէտը որ խիստ կարեւոր է Սփիւռքի նախարարութիւն ունենալը, ոչ թէ Սփիւռքի վարչութիւն, որովհետեւ Սփիւռքի մէջ 7 միլիոն հայութիւն կ'ապրի: Մեր սփիւռքեան ներուժը պէտք չէ բացթողել, սակայն նախ պէտք է անկախ Հայաստան ունենալ այդ ներուժը օգտագործելու համար: Միւս կողմէ Պրն Մնացականեան հաստատեց որ այն ինչ որ Հայաստանի մէջ կը քննարկուի նաեւ սփիւռքի համար է: Անդրադառնալով Հայ-թրքական յարաբերութեանց, ան ըսաւ որ հայ-թրքական յարաբերութիւնները բազմաշերտ են, իսկ Հայաստանի որեւէ կառավարութիւն կրնայ միայն Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութեանց մասին քայլեր առնել:

Պրն Ստեփան Գրգեաշարեան հաստատեց որ Սփիւռքը այսօր անտեսուած է, այն ինչ որ պէտք էր տրուէր երբեմնի Սփիւռքի Նախարարութեան չտրուեցաւ: Սրբազան հայրը մատնանշեց որ 30 տարի եւ մինչեւ օրս Սփիւռքի ներուժը չէ օգտագործուած, որուն Պրն Սարգիսեան յայտնեց իր համամտութիւնը:

«Հայաստանը այս իրավիճակէն դուրս բերելու համար նուիրեալներու պէտք ունի երկիրը: Նաեւ միասնականութեան հարց ունինք որ պէտք է շտապ լուծել» խորհրդածեց Պրն Սարգիսեան: Ան իր անկեղծ քննադատութիւններէրը կատարեց այսօրուան կառավարութեան առնչութեամբ, ինչպէս դատական համակարգի կաղալը, դատաւորներու պակասը եւլն, նաեւ տուաւ գնահատականներ կարգ մը աշխատանքներու, որոնք իրականացան այս իշխանութեանց օրով, անոնցմէ մին է առանց կաշառքի պետական պաշտօններ ունենալը եւ ծառայելը հայ պետութեան, ո՛չ օտար պետութեանց: Ան բարձր գնահատեց եկեղեցւոյ եւ գոյգ կաթողիկոսութեանց դերը յօգուտ Հայաստանի:

Ուրբ., 21 Մարտի – Հովանաւորութեամբ եւ մասնակցութեամբ Սրբազան հոր եւ կազմակերպութեամբ Աւստրալիոյ ՄԴՀԿ-ի, ՌԱԿ-ի եւ ՀԲԸՄ-ի վարչութեանց, տեղի ունեցաւ Յեղասպանութեան 108-ամեակի ոգեկոչում Ռայտի Սէնթ Անն Անկլիքան եկեղեցւոյ մէջ «Հայոց Յեղասպանութեան 108-ամեակ. Հայաստան եւ Արցախ մարտահրաւերներու ընդառաջ» ընդհանուր խորագրի տակ: Ներկայ էին Արժանապատիւ հոգեւոր քահանայ հայրեր, վերապատուելիներ, թեմական, քաղաքական անձնաւորութիւններ եւ նահանգային երեսփոխաններ: Մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութենէ ետք ի

Գեղարուեստական բաժնին իրենց մասնակցությունը բերին սիրուած երգչուհի Մաշա Մնջոյեան (Հայ Զինուոր, Ապրելու Ապրիլ եւ Երազ Իմ Երկիր Հայրենի), Իմիճին Փինուիսեթ (դաշնամուր, Փրէլիտ Է. Պաղտասարեան), Նանար Մարաշլեան ասմունքեց Պ. Մեւակի «Ընկաճները», Քաթալինա Տերմէնճեան (Թաւ ջութակ՝ Կռունկ, Կոմիտաս): Խօսք առաւ Բայտի նորընտիր խորհրդարանի անդամ Ճորտըն Լէյն: Ալեքսանտր Վարժարանի տնօրէն Պրն. Մանուկ Տէմիրճեան փոխանցեց կազմակերպիչ մարմնի խօսքը որմէ ետք բեմ հրաւիրեց «Հանրապետութիւն» կուսակցութեան հիմնադիր նախագահ եւ նախկին վարչապետ Պրն Արամ Մարգիսեանը, որ հրաւիրուած էր Միտնի այս առիթով: Պրն Մարգիսեան անդրադարձաւ Հայաստանի առջեւ ծառայած եւ ծառայող մարտահրաւերներուն, զանոնք յաղթահարելու միջոցներուն եւ որդեգրուած պետական սկզբունքներուն: Ան կոչ ուղղեց միասնականութեան եւ հաւաստիացուց որ Հայաստան հնարաւորութիւններ ունի դարձեալ յաղթելու իր թշնամին:

Իր փակման խօսքին մէջ Սրբազան հայրը իրատեսութեան հրաւիրեց ներկաները ըսելով թէ ոչ ոք պիտի օգնէր Հայուն բացի Հայ ժողովուրդէն եւ թէ միայն Հայ ժողովուրդն էր որ իր միասնական պայքարով եւ աշխատանքով կրնայ տիրանալ իր բռնաբարուած իրաւունքներուն: Օտարի վրայ յոյս դնելէ առաջ Հայ ժողովուրդը ինքն իր վրայ պիտի դնէ իր յոյսը: «Մեր պատմական հողերուն ճամբան կ'անցնի միայն ու միայն ներկայ Հայաստանով ու Արցախով» պատգամեց Սրբազանը: Ան քննադատեց այն անտարբերութիւնը որ այսօր առկայ է Հայրենիքը, Արցախը

պաշտպանելու համար: Պէտք է կարենալ սորվիլ եւ ճշդել բոլոր այն սխալները որ անցեալին կատարած ենք եւ պիտի «վերականգնենք Արցախը Մերն է պահանջատիրական ոգին» եզրափակեց Սրբազան Հայրը:

Շբ., 22 Ապրիլ – ՄԴՀԿ-ի, ՌԱԿ-ի եւ ՀԲԸՄ-ի վարչութեանց կողմէ կազմակերպուած հարց-պատասխան Պարոն Արամ Մարգիսեանի հետ հանդիսութեան ներկայ գտնուեցաւ Սրբազան հայրը, ընկերակցութեամբ Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեանին: Երբեմն մթնոլորտը ելեկտրանացաւ: Աւարտին, Սրբազան հայրը յորդորեց իրարու հասկացողութիւն ցոյց տալ եւ յարգել իրարու կարծիքը առանց վիրաւորանքներու:

Կիր., 23 Ապրիլ – Մօտ հազար ցուցարարներ Հայոց Փարքէն, առաջնորդութեամբ ՀՄԸՄ-ի սկաւուտներուն եւ փողերախումբին, քաղցին մինչեւ Սըրքիւլըր Քի եւ դրօշներ պարգաճ իրենց ցատուը յայտնեցին եւ արդարութիւն պահանջեցին 108 տարի առաջ պատահած Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման ի խնդիր: Ցուցարարները իրենց բարկութիւնը արտայայտեցին պաստառներով, արտասանուած լրզունգներով, պահանջելով Աւստրալիոյ դաշնակցային կառավարութենէն ճանաչումը Հայոց Ցեղասպանութեան: Սրբազան հայրը ներկայացուց Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեան: Ցուցարարներու խումբին մէջ էին նաեւ Տէր Միւռն Քահանայ Աւետիսեան եւ Վերապատուելի Գրիգոր Եումուշաքեան: Պահանջատիրութեան խօսք արտասանեց Հայ Դատի Յանձնախումբի Գործադիր Տնօրէն Մայքըլ Գոլոգոսեան որ իր կարգին պահանջեց արդարութիւն, ճանաչում եւ հատուցում Հայ, Յոյն եւ Ասորի ցեղասպանութեանց:

Հայկական կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներուն կողքին ներկայ էին նաեւ ներկայացուցիչներ Յոյն եւ Ասորի պահանջատիրական կազմակերպութիւններէն: Յոյցը աւարտեցաւ Վերապատուելի Եումուշաք-եանի (անգլերէն) եւ Տէր Աւետիս քահանայ հօր (Հայերէն) աղօթքներով:

Բշ., 24 Ապրիլ – Ինչպէս ամէն տարի, Յեղասպանութեան հարիւրամեակէն ետք ամէն Ապրիլ 24-ին, Սուրբ Յարութիւն Եկեղեցոյ մէջ կը մատուցուի Պատարագ ի յիշատակ մէկուկէ միլիոն նահատակներուն: Սրբազան հայրը պատարագեց եւ յաւուր պատշաճի քարոզեց: Պատարագին ներկայ էին Ուիլուպիի նահանգային ներկայացուցիչ Թիմ Ճէյմս, Ուիլուպիի քաղաքապետ Տիմոթի Թանիա Թէյլըր, Բայտի քաղաքապետ Պրն Սարգիս Ետէլեան, նախկին վարչապետ Պրն Արամ Մարգիսեան, Հեռատեսիլի լրագրող Պրն Նուէր Մնացականեան, թեմական, քաղաքական, մշակութային, բարեսիրական, կրթական, մարզական հաստատութիւններու ներկայացուցիչներ եւ հարիւրեակ մը հաւատացեալներ, որոնք եկած էին անգամ մը եւս իրենց ուխտը վերանորոգելու եւ իրենց յարգանքը մատուցելու Ապրիլեան Եղեռնի նահատակ սուրբերուն յիշատակին: Յաւարտ Պատարագին, Սրբազան հօր եւ Սիտնիի չորս հոգեւոր հայրերուն առաջնորդութեամբ, առաջնորդութեամբ ՀՄԸՄ-ի սկաւտներուն, տեղի ունեցաւ քայլերթ դէպի Պօշան

Փարքի խաչքարը, որ գետեղուած էր 2015 թուականին: Հանդիսավար Նշան Մարկարազ Պատմաճեան մէկ վայրկեան յօտնկայս լուրթեան հրաւիրեց ներկաները ի յարգանք մեր նահատակներուն, ապա Խաչքարին առջեւ նախ գետեղուեցան ծաղկեպսակներ: Խօսք տրուեցաւ Տիմոթի Թանիա Թէյլըրին, Սարգիս Ետէլեանին եւ Տիմոթի Թանիա Թէյլըրին, որոնք անդրադառնալէ ետք 20րդ դարու սկիզբը տեղի ունեցած ահաւոր նախաճիրին, պահանջեցին Աւստրալիոյ կառավարութենէն եւ վարչապետ Անթոնի Ալպանիզիէն ճանչնալ Հայոց Յեղասպանութիւնը ի՛ր անունով, այսինքն՝ «**Յեղասպանութիւն**»: Նոյնը պահանջուեցաւ նաեւ դաշնակցային կառավարութեան ընդդիմադրութեան ղեկավար Փիթըր Տաթընէն: Դժբախտաբար սակայն երկու ղեկավարները կրկնեցին այն ինչ որ զիրենք նախորդողները անուանած էին ցեղասպանութիւնը, տուրք տալով թուրք եւ ազերի տարբեր ճնշումներուն: Երեք խօսք առնող քաղաքագետները նաեւ պահանջեցին որ Աւստրալական կառավարութիւնը անյապաղ ճնշում բանեցնէ Բերձոր-Լաչինի անցքի շրջափակման վերացման ի նպաստ:

Ապա Սրբազան հայրը, չորս քահանայ հայրերուն հետ միասին, կատարեց Խաչքարին օրհնութիւնը: Անոնք աղօթք բարձրացուցին որ մեր նահատակ սուրբերուն յիշատակը վառ մնայ իւրաքանչիւր հայու սրտին մէջ:

Ք2., 24 Ապրիլ – Յեղասպանութեան յիշատակման միացեալ մարմնին կազմակերպած ոգեկոչման հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ Չացուտի Քոնքորս հանդիսասրահին մէջ, մասնակցութեամբ աւելի քան 500 ներկաներու, որոնց կարգին աւելի քան քսան քաղաքական եւ պետական անձնաւորութիւններ: Հանդիսավարներ Արշօ Ապեճեան եւ Սերլի Պեօճիքեան: Աւստրալիոյ, Հայաստանի եւ Արցախի քայլերգներէն ետք տեղաբնիկներու

Ումիթ Քուրթ: Ծագումով Քիւրտ, ծնեալ Այնթապ, քաղաքական հոյակապ պատրաստութեան տէր այս մտաւորականը վերլուծեց թէ ինչ են տնտեսական պատճառները, որոնց համա՞ր նաեւ Թուրքիան չի ճանչնար Հայոց Յեղասպանութիւնը: Դոկտ Քուրթի դասախօսութիւնը նոր լոյս սփռեց ցեղասպանագիտութեան եւ Հայոց պարագային ցեղասպանական արարքին եւ անոր պատճառներուն վրայ: Ապա տասնեակ մը քաղաքագետներ իրենց քաղաքական ուղերձը կարդացին եւ իրենց պահանջատիրական կեցուածքը արտայայտեցին Յեղասպանութեան ինչպէս նաեւ Արցախի շրջափակման վերացման եւ Արցախի ինքնորոշման իրաւունքին ի նպաստ: Ցուցադրուեցաւ տեսաերիզ, խորհրդարանի անդամներու յայտարարութիւններուն վերաբերեալ, ուր անոնք դատապարտման ալիք բարձրացուցին բոլոր անոնց դէմ որոնք չեն ճանչնար Հայոց ցեղասպանութիւնը:

Փակման խօսքը կատարեց Բարձր. Տէր Հայկազուն Արքեպիսկոպոս Նաճարեան, որ գնահատեց ոգեկոչման երեկոյի կազմակերպիչները, հանդիսութեան քաղաքականօրէն բարձր որակին համար: Ան դրուատանքով արտայայտուեցաւ Դոկտ Ումիթ Քուրթի արծարծած կարեւոր նիւթին: Ան

րնիկներու արդար իրաւունքներուն բռնաբարման: Գեղարուեստական յայտագրին իրենց մասնակցութիւնը բերին Ճոնաթան Ամիրգայեան, որ Կիթարի ընկերակցութեամբ երգեց «Տուն իմ հայրենի»ն, ասմունքող Զանի Օքճեան արտասանեց Միամանթոյի «Դարերու Վրէժ»ը, իսկ Սիտնի Պարի Անսամպլը պարեց «Մշոյ Կորանի»ն եւ «Սղերթի Քոչարի»ն: Մայքըլ Գոլոգոսեան, գործադիր տնօրէն Աւստրալիոյ Հայ Դատի Յանձնախումբին, արտասանեց ջատագովական իր ուղերձը լաւագոյնս պատճառաբանելով հայութեան արդար պահանջքը: Գլխաւոր բանախօսն էր Աւստրալիոյ Նիւ Քասըլ քաղաքի համալսարանի քաղաքական գիտութեանց դասախօս Դոկտ

նաեւ գովեստով արտայայտուեցաւ կազմակերպիչներուն նկատմամբ ոչ Հայ մտաւորական մը գլխաւոր բանախօս հրաւիրելուն համար: Այստեղ արժէ յայտնել, որ Դոկտ Ումիթ կը տիրապետէ նաեւ հայերէնին, զոր տրված է Երեւանի մէջ յատուկ դասընթացքի հետեւելով: «Ես կ'ուզեմ ձեռքը սեղմել որեւէ Թուրքի եւ որպէս մարդ յարաբերիլ սակայն Թուրք պետութիւնը պատուար կը դնէ մեր միջեւ չճանչնալով Յեղասպանութիւնը, չընդունելով իր սխալը: Ումիթ Քուրթի դասախօսութիւնը խիստ կարեւոր է, որովհետեւ ան մեզի կ'ըսէ թէ ինչ են պատճառները որ Թուրքիա չընդունիր իր ցեղասպան ըլլալը, որովհետեւ ան պէտք է հատուցէ եւ ետ տայ այն հողը որուն վրայ ան կանգնած է այսօր»: Սրբազանը շարունակելով ըսաւ թէ ջարդը տակաւին չէ աւարտած նաեւ ազատութեան մեր պայքարը չէ վերջացած: Ան պահանջեց ներկաներէն ուխտել չմոռնալ մեզի պատահած անարդարութիւնը եւ պայքարը շարունակել միասնական ոգիով, սիրտ սրտի եւ ձեռք ձեռքի: Հանդիսութիւնը փակուեցաւ Սրբազան հօր Պահպանիչով:

Դժ., 26 Ապրիլ – Կազմակերպութեամբ Առաջնորդարանին եւ 50-ի շուրջ մասնակիցներով տեղի ունեցաւ առցանց դասախօսութիւն, նիւթ՝

«Ասորի Ուղղափառ Եկեղեցոյ Նախնական Հակազդեցութիւնն ու Արձագանգումը Հայոց Դէմ Տեղի Ունեցած Համիտեան Չարդերուն»

Գլխաւոր բանախօս՝

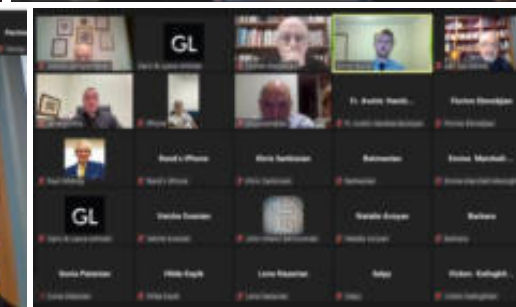
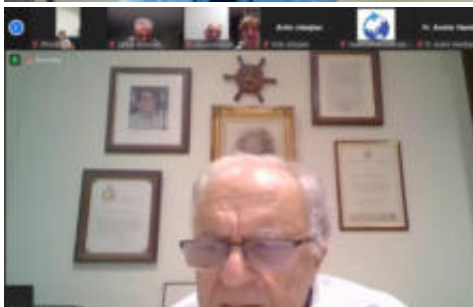
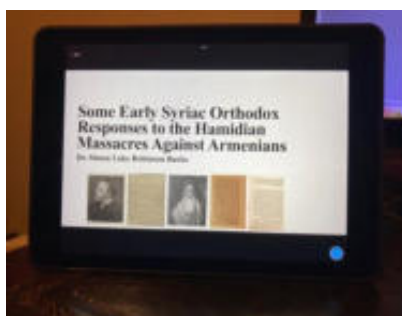
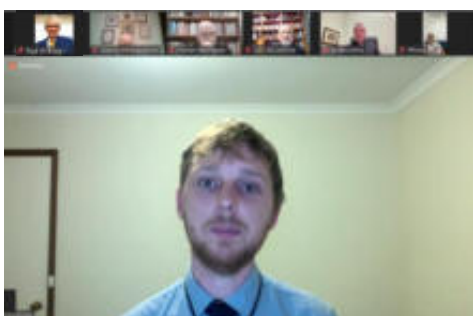
Ասորագէտ պատմաբան եւ նպաստընկալ Գրգեաշարեան-Գայիքեան ֆոնտի Դոկտ Սայմըն Պըրք, ընկերակցութեամբ՝

Բարձրաշնորհ Տէր Հայկազուն Արք. Նաճարեանի, նիւթ՝

1895-1896 Համիտեան Չարդերը – Պատմական Վերլուծում

Նաեւ՝ Փոխատենապետ Թեմական Խորհուրդին եւ հիմնադիր «Գրգեաշարեան-Գայիքեան ֆոնտ»ին՝ Պրն Ստեփան Գրգեաշարեան, նիւթ՝

Միտնի Համալսարանի «Գրգեաշարեան-Գայիքեան ֆոնտ»ը Յատկացուած Հայկական Նիւթերու Ակադեմական Ուսումնասիրութեանց

Դոկտ Պրքք ներկայացուց երկու ասորական փաստաթուղթեր, ուր ասորական եկեղեցին Համիտեան Ջարդերու պատասխանատուութիւնը կը դնէ Հայ ժողովուրդին վրայ, յատկապէս անոր ինքնապաշտպանման համար գործող յեղափոխական կազմակերպութեանց: Հետագոտութիւնը ի յայտ բերած է թէ Օսմանեան բռնակալութեան ներքեւ, մորթ ազատելու համար, ինչպէս քոյր եկեղեցիի մը գլխաւոր եկեղեցապետը կը մեղադրէր Համիտեան Ջարդերուն 200-300 հազար զոհ տուող Հայ համայնքը, առանց իմանալու որ տասնամեակ մը ետք Ասորի համայնքն ալ պիտի ենթարկուէր նոյն ճակատագրին: Սրբազան հայրը վերլուծումը կատարեց Համիտեան ջարդերուն այսպիսով պատմական ժամանակագրութիւն մը ներկայացնելով եւ քաղաքական դրդապատճառներ մատնանշելով:

Պրն Ստեփան Գրգեաշարեան ներկայացուց Գրգեաշարեան-Գայիքեան ֆոնտը Սիտնի Համալսարանին մէջ, որ տրամադրուած է հայկական նիւթերու ուսումնասիրութեան մինչեւ 1900 թուական: Ֆոնտին կրնան դիմել բոլոր անոնք որոնք կը փափաքին իրենց մագիստրոսական կամ դոկտորական թէգերը պատրաստել եւ վկայուիլ որպէս Մագիստրոս կամ Դոկտոր: Պրն Գրգեաշարեանէն տեղեկացանք որ ցարդ մեծ թիւով ակադեմականներ կան ուսանողներ օգտուած են ֆոնտէն, դժբախտաբար անոնց մէջ ոչ մէկ Հայ...

Հանդիսավար Նշան Պասմաճեան, իւրաքանչիւր դասախօսութենէ առաջ ներկայացուց տուեալ բանախօսը իսկ դասախօսութեանց աւարտին առիթ տուաւ հարցումներու, որոնց պատասխանեցին 3 դասախօսները:

Դոկտ Պրքք իր երախտագիտութիւնը յայտնեց Գրգեաշարեան-Գայիքեան ֆոնտին ի դէմս Պրն Գրգեաշարեանին եւ այս ձեռնարկը կազմակերպիչներուն ու իրեն տրուած առիթին, որ իրեն համար մեծ քաջալերանք էր իր ասպարէզին առնչութեամբ:

Սրբազան հօր գնահատանքի խօսքով եւ աղօթքով փակուեցաւ խիստ հետաքրքրական դասախօսական ձեռնարկը:

Շբ., 29 Ապրիլ – Ընդառաջելով Բայտի քաղաքապետ Պարոն Սարգիս Ետէլեանի հրաւերին, Սրբազան հայրը, ընկերակցութեամբ Արժ Տէր Նորայր Աւագ Քահանայ Բաթանեանի եւ Արժ Տէր Աւետիս Քահանայ Համբարձումեանի մասնակցեցաւ Բայտի քաղաքապետարանի կազմակերպած Հայոց Ցեղասպանութեան 108րդ տարեդարձին առիթով կազմակերպած յուշատօնին Meadowbank Memorial Park-ի խաչքարին մօտ: Ներկայ էին Հայ եւ ոչ Հայ քաղաքական այրեր: Ի միջի այլոց խօսք առին Պենըլոնկի դաշնակցային խորհրդարանի ներկայացուցիչ ժերօմ Լաքսալ, նորընտիր Պենըլոնկի նահանգային ներկայացուցիչ Ճորտըն Լէյն եւ այլք: Բոլոր խօսք առնող քաղաքական անձերը հրաւիրեցին Թուրքիան եւ Աւստրալիան ճանչնալու Հայոց Ցեղասպանութիւնը եւ արդար լուծում պահանջեցին Հայ դատին: Տեղի ունեցաւ ծաղկեպսակներու զետեղում ներկայ հայկական համարեա բոլոր կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներուն ինչպէս նաեւ պետական կառոյցներու ներկայացուցիչներուն կողմէ: ՀՄԸՄ-ի սկաուտական փողերախումբը քայլերգներով եւ ազգային նուագներով ելոյթ

ունեցաւ միջոցառման սկիզբին ու աւարտին: Սրբազան հայրն ու քահանայ հայրերը կատարեցին օրհնութիւնը Խաչքարին: Ապա Սրբազան հայրը իր երախտագիտութիւնը յայտնեց բոլոր պետական ներկայացուցիչներուն, որոնք արդարութեան դրօշը պարգած կը պահանջեն լուծում հայ դատին նաեւ դրական կեցուածք ունին Արցախի ինքնորոշման ի նպաստ:

Իր եզրափակիչ խօսքով հանդէս եկաւ քաղաքապետ Սարգիս Ետէլեան, որ իբրեւ Ցեղասպանութենէն վերապրող Հայոյ թոռ անձնական վկայութիւններ տուաւ եւ իր երախտագիտութիւնը յայտնեց բոլոր ներկաներուն, յատկապէս իր քաղաքական գործընկերներուն:

Հաւաքը փակուեցաւ Աւստրալիոյ եւ Հայաստանի քայլերգներով:

Կիր., 30 Ապրիլ – Արդէն աւանդութիւն դարձած է որ Համազգայինի Շրջանային Վարչութեան հովանաւորութեամբ, աւստրալարնակ Քեսապցիներ կազմակերպեն «Փրփուր Փառատօնը»: Այս ձեռնարկը մեծապէս կը քաջալերուի ոչ միայն Սրբազան հօր կողմէ այլ նաեւ քահանայ հայրերուն եւ Աւետարանական թէ Կաթողիկէ եկեղեցիներու հոգեւոր հովիւներուն կողմէ, չհաշուած համայնքի բոլոր կազմակերպութիւններն ու միութիւնները: Այս փառատօնը խաղողի ռուպ պատրաստելու փառատօնն է, որ դարերէ ի վեր Քեսապի մէջ յատուկ արարողութիւններով կը կատարուի: Սա հաւաքական աշխատանքի մէկ օրինակն է, խորհրդանիշը Հայ գիւղացիին իր նմանին նեցուկ կանգնելուն: Քեսապցիներէ բաղկացած յատուկ յանձնախումբ մը կազմուած էր (աւելի քան 15 տիարք եւ տիկնայք) որոնք կազմակերպչական լման բեռը առած էին իրենց ուսերուն եւ որ զիրենք հասցուց յաջողութեան եւ մասնակիցներուն շնորհած գնահատական խօսքերուն եւ նուիրատուութեանց: Ձեռնարկի ընթացքին ծախուեցան Քեսապի յատուկ ուտեստեղէններ, վիճակահանութեան տոմսեր եւ Ռուպ: Սրբազան Հայրը յատուկ բռնեփով ըրաւ այն ինչ որ գիւղացիք հազարաւոր տարիներէ ի վեր ըրած են ռուպի փրփուր պատրաստելու համար: 250-է աւելի ներկաներ

համտեսեցին փրփուրը եւ գնեցին ռուպի շիշերը: Իրենց երգերով մթնոլորտը ճոխացուցին Չարլի Չէյ եւ Նիքոլ Պոյմուշաքեան ինչպէս նաեւ Քեսապի աւանդական պար բռնողները: Սրբազան հայրը, տակաւին կրակին վրայ, «Ամէն Ալէլուիա»ով օրհնեց արդէն իսկ հասած ռուպով լի տաշտերը, որոնք լեցուեցան ռուպով, պատրաստ՝ վաճառման: Մեծ էր խանդավառութիւնը Սրբազան հօր եւ ներկայ ժողովուրդին: Ձեռնարկէն գոյացած եկամուտը պիտի յատկացուի Քեսապի Ազգային Ուսումնասիրաց Ճեմարանին, որ Ցեղասպանութենէն ետք Սուրիոյ մէջ բացուած առաջին երկրորդական վարժարանն է եւ այսօր կը հաշուէ 250 աշակերտներ: Սրբազան հայրը օրհնեց բոլոր աշխատողները եւ հաւաքուած գիտակից եւ աւանդապահ ժողովուրդը եւ քաջալերեց կազմակերպիչները յաջորդ տարին աւելի մեծ մաշտապով կազմակերպել այս կարեւոր ձեռնարկը:

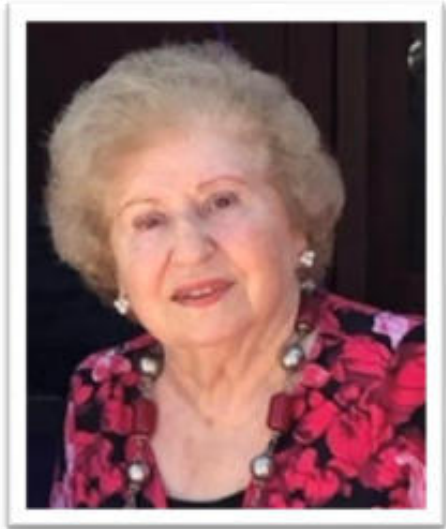
ՍՈՆԻԱ ԽԱՆՃԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Դամբանական Խօսուած Ս. Յարութիւն Եկեղեցւոյ Մէջ

Սոնիա Խանճեան ծնած է Հէլիոփոլիս՝ Գահիրէ, 15 Դեկտեմբեր 1934-ին: Ան միակ զաւակն էր իր ծնողաց՝ Վահան եւ Սիւրանուշ Հանէսեանին: Նուպարեան Նախակրթարանը աւարտելէ ետք ծնողքը կը փոխադրուին Ֆրանսա եւ Սոնիա իր երկրորդական ուսումը կը ստանայ ֆրանսացի մայրապետներու մօտ Ֆրանսայի Նիս քաղաքին մէջ, որպէս գիշերօթիկ աշակերտուի:

1950-ին, ծնողքին հետ կը փոխադրուի Աւստրալիա: Հինգ տարի ետք Լորիս Խանճեան կը գաղթէ Աւստրալիա: Կը հանդիպին եւ կը դառնան կեանքի ընկեր:

21 Յունուար 1956-ին Լորիս եւ Սոնիա կ'ամուսնանան Անկլիքան Սուրբ Թովմաս Եկեղեցւոյ մէջ՝ Նորթ Սիտնի: Կը բախտաւորուին 3 մանչերով՝ Քէն, Վիքթոր, Ֆիլիփ եւ մէկ դուստրով՝ Մարիան: Անոնք բախտաւորուեցան նաեւ 9 թոռներով եւ 6 ծոռներով:

Սոնիայի ծնողները՝ Վահան եւ Սիւրանուշ Հանէսեան զօրաւոր հաւատացեալներ էին եւ գործուն Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ շրջապատէն ներս: Հայրը նուիրեալ վարչական անդամ մըն էր եւ առաջին խմբագիրը Լոյս տեղեկատուին, 1950-ական վաղ տարիներուն: Սոնիան, ներշնչուելով իր հօր նուիրումներէն, ուզեց ժառանգ մը թողուլ իր ետին, հետեւաբար Հանէսեան-Խանճեան սրահը կառուցուեցաւ մի քանի տարի առաջ Առաջնորդարանի շէնքին մէջ: Անոնք պարզեւտրուեցան Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ շքանշանով՝ ՆՍՕՏՏ Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին կողմէ:

Սոնիայի Քրիստոնէական հաւատքը եւ արժէքները զինք մղեցին ըլլալու առատաձեռն հայուի մը, որ մեծ արժէք կու տար բարեգործ աշխատանքին: Իր առատաձեռնութեան տուրք տալով, ան օգտակար դարձաւ շատ մը Հայ ընտանիքներու Հայաստանի մէջ, Երեւանի Կարմիր Խաչին միջոցաւ: Եւս առաւել, ան հիմնադիր անդամ է Սիտնիի Հայ Հանգստեան Տան Ընկերակցութեան, միասնաբար

համախոհ ընկերուիներու հետ: Ան խնամակալ մարմնի փոխնախագահութիւն ստանձնելէ ետք, Պրորփվէյի մէջ կառուցեց Ալեքսանտր հանգստեան տունը Հայ համայնքին համար:

Սոնիա շատ աշխատասէր եւ խոնարհ կին մըն էր, որ կը գնահատէր արժէքը ընտանիքին, ընկերներուն եւ համայնքին: Ան բացառիկ անհատականութեան տէր էր եւ առաջնորդող՝ իր գործակիցները:

Սոնիան լեցուած էր սիրով: Եղաւ միշտ գուրգուրոտ եւ զօրակից այն շրջանակին մէջ ուր գտնուեցաւ: Անմոռ եւ անմար պիտի մնայ իր յիշատակը, իսկ իր տեղը՝ միշտ դատարկ...

Լուրեր Ծուխերէն

Ուէնուրբթվիլ - ՄԻՏՆԻ Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցի

Կիրակի, 2 Ապրիլ, Ծաղկագարդ, Արմաւենեաց Կիրակի: Արժ. Ս. Միւռն Բինյ. Աւետիսեան խումներամ հաւատացեալներու ներկայութեամբ, մեծ շուքով նշեց Քրիստոսի մուտքը Երուսաղէմ, մաղթելով որ ամենահամեստ այս տօնին խոնարհութիւնը վարակիչ

ըլլայ համայն ժողովուրդին եւ այդ ցնծութիւնը լիացնէ բոլորին կեանքը: Մանուկներու օր հոշակուած նաեւ այս տօնին, բոլոր մանուկները բարձրացան խորան, օրհնութիւն ստացան Քահանայ հօրմէն եւ ապա փուչիկներ բաժնուեցան բոլորին: Մանուկներու ուրախութիւնը անսահման էր: Նոյն օրը օրհնուեցան սպասներ՝ Խորանի վարագոյրներ եւ զգեստներ, նուիրատուութեամբ Տէր եւ Տիկին Բոստոմ եւ Սօսի Շահինեաններու, եկեղեցականաց աթոռներ՝ նուիրուած Տիկ. Արշօ Թահմիզեանի կողմէ, ոտնւուայի կաթսայ տիար Վագգէն Եկէնեանի եւ դպրաց մոմակալներ՝ Շուշիկ եւ Վարդուկ Մկրտչեաններու կողմէ: Վերջին արարողութիւնը Դոնբացէքն էր: Դոնբացէքի խորհրդաւոր թակոցներով փակուեցաւ սոյն օրուան Խորհուրդը: Արժանապատիւ Տէր Միւռն Լաւագոյն բարեմաղթութիւններ եւ արեւշատ օրեր մաղթեց մեր ժողովուրդի բոլոր զաւակներուն:

Աւագ Հինգշաբթի, 6 Ապրիլին, հաւատացեալներու

տաքուկ «Ոսպապուրը»: Ապա Խաւարման կարգով՝ վառուեցան 12 մոմերը, մէկը՝ սեւ գոյնի, որպէս Յուդայի խորհրդանիշ եւ մէկը մեծ խորանի կեդրոնը: Իւրաքանչիւր աւետարանի հատուածի ընթերցումէն ետք մարեցաւ մէկ մոմ եւ մնաց Յիսուսը մինակ լքուած: «Ուր ես Մայր իմ» ցնցող շարականով, հոգիները յուզումով լեցուած, հաւատացեալ ժողովուրդը

խումն ներկայութեամբ, Արժ. Ս. Միւռն Բինյ. Աւետիսեան նախ Յիսուս Քրիստոսի վերջին ընթրիքի յիշատակութիւնը կատարեց այսինքն Ս. Հաղորդութեան խորհուրդը, ապա անցաւ Ոտնւուայի այն խոնարհ արարողութեան, որ Յիսուս Քրոստոս կատարեց իր աշակերտներուն հետ եւ հետեւելով Անոր օրինակին, Քահանայ հայրը լուաց 12 Կիրակնօրեայ դպրոցի մանուկներու ոտքերը, ինչպէս նաեւ ուխտաւոր հաւատացեալ փոքրիկներու, որոնք բոլորը խոնարհութեան ոգիով լեցուած կը վայելէին Քրիստոսի ներկայութիւնը: Նախքան Հսկումի խաւարման կարգը, ներկայ բազմութիւնը՝ օրհնուած կարագները առնելէ ետք ուղղուեցան «Պաթմանեան» սրահ վայելելու Տիկնանց յանձնախումբի կողմէ մատուցուած Յիսուս Քրիստոսի մատնութեան խորհուրդով

Շաբաթ, 8 Ապրիլին Ճրագալոյցի Ս. Պատարագը մատուցեց Առաջնորդ Սրբազան հայրը: Սրբազան հայրը յաւոր պատշաճի քարոզեց եւ ոգեւորեց ներկաները Քրիստոսի Յարութեան խորհուրդով եւ Յարութեան կենսատու պատգամով: Ան յորդորեց ամուր կառչած մնալ մեր ազգային եւ հոգեւոր արժէքներուն ու սրբութիւններուն: Սրբազանը իր գնահատանքը կատարեց եւ գոհունակութիւնը յայտնեց ժողովրդային հոծ ներկայութեան առնչութեամբ:

Սրբազան Հայրը թափորով բարձրացաւ «Պաթմանեան» սրահ, ուր կատարեց ասանդական տնօրինէքի արարողութիւնը: Ապա, մասնակից դարձաւ իր հովանաւորութեամբ կազմակերպուած ժողովրդական «Խթման Ընթրիք»ին:

Կիրակի, 9 Ապրիլ Սուրբ Յարութիւն: «Չատիկ»-ի հանդիսաւոր արարողութիւնը կատարեց Արժ. Ս. Միւռն Քհնյ. Աւետիսեան. եկեղեցին իր հաւատացեալ բազմութեամբ կը գնձար Քրիստոսի հրաշափառ Յարութեամբ: Քահանայ Հայրը Ս. Պատարագէն ետք ընթերցեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Չատկուան պատգամը, որ կը սկսէր շատ դիպուկ հարցով. «Երբ մարդու որդին գայ, արդե՞ք երկրի վրայ հաւատք կը գտնէ»: Ապա Տէր Միւռն փառաբանեց յարուցեալ փրկիչը՝ ասետելով Քրիստոս Յարեաւ ի մեռելոց... եւ օրհնաբանեց Տիրոջ Յարութիւնը: Աւարտին, հաւատացեալները Թափօրին հետ միասին բարձրացան «Պաթմանեան» սրահ, Տիկնանց պատրաստած ուտեստներով հիւրասիրուեցան եւ հաւկթախաղին մասնակից դարձան, օգտուեցան նաեւ Տիկնանցի վաճառքի սեղանէն եւ ներկայ բոլոր մանուկները զատկուայ ուտեստեղէնի պարկեր ստացան նուիրուած օրիորդ Նայիրի Սարգիսեանի կողմէ, պատրաստուած՝ Կիրակնօրեայ դպրոցի անունով:

Երկուշաբթի, 10 Ապրիլին Արժ. Ս. Միւռն քհնյ. Աւետիսեանը Յիշատակ Մեռելոցի եւ հոգեհանգստեան Պաշտօն կատարեց «Ըուքվուտի» գերեզմանատան մէջ: Յիշատակն արդարոց օրհնութեամբ եղիցի:

Ուրբաթ, 14 Ապրիլի երեկոյեան «Պաթմանեան» սրահէն ներս տեղի ունեցաւ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ տարեկան ընդհանուր անդամական ժողովը Թեմական խորհուրդի անդամներու ներկայութեամբ եւ նախագահութեամբ Արժ. Ս. Միւռն Քհնյ. Աւետիսեանի: Ժողովը հեզասահ ընթացաւ եւ անդամագրուած ներկաներու արդար քուէարկութեամբ ընտրուեցաւ Օխական խորհուրդի նորակազմ մարմինը:

Կիրակի, 23 Ապրիլ Աշխարհամատուռ՝ Կանաչ Կիրակիի Պատարագի քարոզին Արժ. Ս. Միւռն Քհնյ. Աւետիսեան փոխանցեց ներկայ հաւատացեալ ժողովուրդին առաջին վերնատան եկեղեցիի հիմնադրումը, որ կոչուեցաւ նաեւ մատուռ, մարտիրոսանոց ի նշան նահատակ առաքեալներու արեան եւ աճիւններուն, որոնք տեղադրուեցան Գողգոթայի վրայ հիմնուած Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ: Կանաչ

կոչուեցաւ, որովհետեւ յաւերժական է, ինչպէս մեր Քրիստոսը, որ կ'առաջնորդէ մեր կեանքը դէպի յաւիտենականութիւն: Քրիստոս սրբավայել կեանք վարելու առաջնորդեց հաւատացեալները, վայելելու համար յաւիտենականութիւնը:

Կիրակի, 23 Ապրիլի կէսօրին, Ս.Դ.Ն.Կ-Ի Ղեկավարութիւնն ու Վարչութիւնները յարգեցին Յեղասպանութեան զոհերուն եւ նահատակ զինուորներուն յիշատակը: Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Աւստրալիոյ Վարիչ Մարմինը «Մաքուարի Փարք» գերեզմանատան մէջ տեղադրուած Նահատակաց յուշարձանին շուրջ մէկտեղեց կուսակցութեան եւ յարակից կառոյցներուն՝ Նոր «Սերունդի Չայն» ռատիոժամի, «Նոր Սերունդ» ամսաթերթի, տիկնանց օժանդակ վարչութեան, Հայ Աւստրալական Խորհուրդի ղեկավարներն ու վարչական ընկեր-ընկերուհիները՝ յարգանքի տուրք մատուցելու Հայոց ցեղասպանութեան զոհերու եւ վերջին շրջանին հայրենիքի պաշտպանութեան համար իրենց կեանքը նուիրաբերած հայ զինուորներու յիշատակին:

Սուրբ Երրորդութիւն եկեղեցոյ հոգեւոր հովիւ Տէր Միւռոն Քահանայ

Աւետիսեան հոգեհանգստեան աղօթք մատուցեց յանուն նահատակներու յիշատակին, ապա յուշարձանին առջեւ ծաղկեպսակներ զետեղեցին Ս.Դ.Ն.Կ. Աւստրալիոյ շրջանի անունով՝ Վարիչ Մարմինի ատենապետ Պրն Սեպուհ Գալփաքեան եւ «Հանրապետութիւն» կուսակցութեան անունով՝ Տիար. Արամ Սարգսեան, մինչ ներկաները եւս մօտեցան յուշարձանին եւ այնտեղ տեղադրեցին գերեզմանատան մուտքին տրամադրուած մեխակները:

Ս.Դ.Ն.Կ Աւստրալիոյ Վարիչ Մարմինի երիտասարդ անդամներէն Պրն Յարութ Օզճեան հակիրճ խօսքերով հանդէս եկաւ:

Յարգանքի տոյն հանդիպումը իր աւարտին հասաւ «Ուխտի Հրաւեր» երգով:

Չորեքշաբթի, 26 Ապրիլի երեկոյեան Արեւմտեան Սիտնիի հայ Դատի գրասենեակի Հայկական Յեղասպանութեան նուիրուած ձեռնարկը կատարուեցաւ «Պաթմանեան» սրահին մէջ, որուն նախորդեց «Կարգ բարեխօսական Սրբոց Նահատակացն» արարողութիւնը «Ս. Երրորդութիւն» Եկեղեցոյ շրջափակին մէջ, խաչքարին դիմաց: Ձեռնարկին մաս կազմած էին Ս. Երրորդութիւն եկեղեցոյ Կիրակնօրեայ դպրոցի աշակերտները Պարոյր Սեւակի «Մենք Քիչ ենք, բայց Հայ ենք» արտասանութիւնով եւ «հայորդիք» երգով: Ձեռնարկը փակուեցաւ Քահանայ Հօր Պահպանիչով:

Մարիա Թաշճեան Թոգմաքճեան

ՆՈՐ ԶԵԼԱՆՏԱ

Շաբաթ 1 Ապրիլին Հայ համայնքը հաւաքուեցաւ Մէտոուտի Համայնքային Կեդրոնին մէջ հանդիպելու համար Կլէնտլէն ժամանած Տիկին Քաթրին Եսայեանի հետ, որուն կ'ընկերանար ամուսինը՝ Պրն Էտուարտ Եսայեանը: Եսայեանները բնիկ Պարսկահայ են, որոնք մօտ 50 տարի առաջ հաստատուած են Լոս Անճելէս: 2011-էն ի վեր Տիկին Եսայեան յօդուածագիր է հարիւրամեայ պատմութիւն ունեցող եւ Լոս Անճելէս տպուող Ասպարէզ օրաթերթին: Անոր սիւնակները ընդհանրապէս կը վերաբերին հայկական գաղութներուն եւ Հայ համայնքներուն: Տիկինը, որ Օքլանտ այցելած էր մի քանի օր առաջ, խնդրած էր համայնքային հաւաք մը կազմակերպել, որպէսզի ան ծանօթանար համայնքին եւ յառաջիկային գրէր այդ մասին իր սիւնակներէն մէկուն մէջ:

Տիկին Եսայեան իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ իր կատարած բոլորովին կամաւոր աշխատանքին մասին: Ան գրած է Արժանթինահայ, Պրագիլահայ, Գանատահայ եւ 30-ի մօտ այլ Հայ համայնքներու մասին: Իր յաջորդ այցելավայրերն են Մելպուրնն ու Սիտնին:

Համայնքի զաւակներէն քառասունէ աւելի անհատներ ներկայ էին հաւաքին: Տրուած ըլլալով որ յաջորդ օրը Ծաղկագարդ էր, տիկինները ձիթենիի ոստեր եւ տերեւներ բերած էին իրենց հետ, որոնցմով խաչեր հիւսեցին, պահպանելով Ծաղկագարդին խաչ պատրաստելու եւ կործքերուն վրայ ամրացնելու հայկական ավանդութիւնը:

Տիկին Եսայեան մեծապէս տպաւորուած էր Օքլանտի այս «փոքր Հայ ընտանիք»-էն:

Ներկաները ճաշակեցին տիկիններուն պատրաստած համեղ ճաշերն ու քաղցրաւենիները, ի միջի այլոց՝ Նոր Զելանտայի Հայկական Միութեան ատենապետուհի, Տիկին Հերմիկ Սուգիասեանի տարեդարձին կարկանդակը, անոր մաղթելով առողջ տարիներ եւ կորով՝ համայնքային իր աշխատանքներուն մէջ:

Ուրբաթ 14 Ապրիլի երեկոյեան, Սիտնին Օքլանտ ժամանեց Առաջնորդ Սրբազան Հայրը՝ Բարձր Տէր Հայկազուն Արքեպիսկոպոս Նաճարեանը մատուցելու համար Զատկական Պատարագ: Յաջորդ օր՝ Շաբաթ, ժամանեց Բարեշնորհ Վարդան Սարկաւազ Էլմասեան:

Շաբաթ 15 Ապրիլի առաւօտուն, Սրբազան հայրը, ընկերակցութեամբ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցոյ ծխական խորհուրդին, Զուարթնոց երգչախումբի կարգ մը անդամներու եւ Բարեշ. Նշան Սարկաւազ Պասմաճեանի, ընդհանուր հոգեհանգիստ կատարեց **North Shore Memorial Park** գերեզմանատան մէջ, ուր Հայ համայնքի զաւակներ թաղուած են, որմէ ետք՝ օրինեց գերեզմաններ ընդառաջելով հաւատացեալներու խնդրանքին:

Շաբաթ իրիկուն տեղի ունեցաւ Սուրբ եւ անմահ Պատարագ Թաքափունայի Սուրբ Պետրոս Անկլիքան եկեղեցոյ մէջ: Բարեշնորհ Վարդան Սարկաւազի ընկերակցութեամբ եւ ղեկավարութեամբ՝

Ջուարթոնց երգչախումբը կատարեց երգեցողությունը: Յակոբ Երևուզեան կատարեց բուրվառի պարտականությունը, պատանհներ՝ Դաւիթ Սարգիսեան (Հայերէնով) եւ Վազգէն Վարդանեան (անգլերէնով) կարդացին Ճաշու գիրքը: Աշոտ Գրիգորեան կատարեց խոստովանանքը: Սրբազան հօր սպասարկեց Նշան Սարկաւագ:

Հրաշափառով սկսուած եպիսկոպոսական պատարագին ներկայ էին Անկլիքան եկեղեցոյ վարդապետ Իվիցա Կրէկուրէք եւ քահանայուհի Ճոաննա Ֆիլտինկ (Fielding) եւ ամուսինը՝ Տոքթ Տէյվիտ Ֆիլտինկ, որոնք մեծ բարեկամներ են Հայ եկեղեցոյ եւ մեծ յարգանք ունին Սրբազան հօր նկատմամբ:

Քառասունի մօտ ներկայ հաւատացեալները լսեցին Սրբազան հօր երկլեզու քարոզը, որուն ընթացքին Սրբազանը շնորհակալութիւն յայտնեց հիւրերուն եւ քարոզեց բնաբան ունենալով «Ինչո՞ւ ողջը մեռելներուն մէջ կը փնտռէք» եւ յստակօրէն բացատրեց թէ ինչ էր Յարութեան խորհուրդը: Ան քաջալերեց գաղութի հայութիւնը իրարմով բռունցք դառնալ: «Դուք էք այսօրուան առաքեալները որոնք պիտի պահեն եկեղեցի: Վերանայեցէք ձեր յանձնառութեանց եւ այս օրը ըրէք ձեր վերանորոգման օրը, որպէսզի քրիստոնէական կրակը վառ մնայ ձեր եւ ձեր զաւակներուն հոգիներուն մէջ», պատգամեց Սրբազանը:

Ապա, կողքի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ թեթեւ հիւրասիրութիւն-ընթրիք: Համայնքի Տիկիները ներկած էին նաեւ հաւկիթ: Զատկէն մէկ շաբաթ անցած ըլլալու հանգամանքը ոչինչ փոխեց հաւկթախաղի ստեղծած հաճելի մթնոլորտէն: Բոլոր տարիքներու ներկայացուցիչներով համայնքի զաւակները իրարմէ իրենց կարօտը առին եւ ուշ գիշերին բաժնուեցան իրարմէ:

Թղթակից

ԼՈՒՐԵՐ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԷՆ

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ ՏՕՆԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԷՋ

Ծաղկազարդի Տօնը տարիներ առաջ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրհնությամբ հռչակուած էր մանուկներու օրհնութեան օր:

Այս առիթով, 2 Ապրիլի առաւօտեան Սուրբ Տաճարի շրջափակին մէջ տեղի ունեցաւ Անդաստանի արարողութիւն եւ մանուկներու օրհնութեան կարգ:

Ծաղկազարդի Պատարագը մատուցուեցաւ Սուրբ Գայանէ վանքին մէջ: Պատարագիչ՝ Վանորէից տեսուչ Գերաշնորհ Տ. Արտակ եպիսկոպոս Տիգրանեան:

Սրբազան հայրը անդրադառնալով օրուան խորհուրդին՝ նշեց. «Ծաղկազարդին Երուսա- էր մի քանի խումբերու, սակայն Մեսիայի համընդհանուր շահերը զետեղած էր մէկ տեղ:

ղէմի ժողովուրդը քաղաքական առումով բաժնուած գաղափարը Երուսաղէմի բնակիչներու անհատական եւ Փարիսեցիներն ու սադուկեցիները, մաքսա- տրներն ու զելոտները մէկ կողմ էին դրած քաղաքական եւ վարդապետական տարա- ձայնութիւնները եւ եկեա՛ծ էին գտնելու իրենց թէ՛ անհատական եւ թէ՛ միասնական փրկու- թիւնը»:

Սրբազանը յորդորեց չնմանիլ Երուսաղէմի այն օրերու մարդկանց, ովքեր իրենց հագուստները եւ ճիւղերը տարածեցին Տիրոջ առաջ, սակայն օրեր յետոյ խաչեցին, այլ պատասխանատուութեամբ վերցնենք մեր

խաչը եւ ինքնաբնութեամբ անցինք Գողգոթայի ճանա- պարհը: Հուսկ ապա վերստին կատարուեցաւ մանուկներու օրհնութեան կարգ:

Նոյն օրը Վեհափառը ընդունեց ու իր հայրապետական օրհնութիւնը բաշխեց հայաստանեան տարբեր թեմերու եկեղեցիներուն մէջ սպասաւորող դպիր մանուկները եւ երգչախումբերու պատանի երգչուհիները:

**ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ
ԸՆԴՈՒՆԵՑ
ՄԵՔՍԻՔԱՅԻ ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆՆԵՐ**

Ապրիլ 3-ին Վեհափառը ընդունեց Մեքսիկայի ծերակուտականներ Ալեխանդրայ դել Կարմեն Լեոն Գաստելումի եւ Ինդիթայ Կեմպիս Մարտինեսի գլխավորած պատուիրակությունը՝ ուղեկցութեամբ ՀՀ-եան Մեքսիկայի պատուաւոր հիւպատոս Նիկոլայ Կոստանդեանի:

Հայոց Հովուապետը իր երախտագիտութիւնը յայտնեց Մեքսիկայի Սենատին Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչնալուն եւ գնահատեց երկու ծերակուտականները միջազգային աստեաններու մէջ արցախահայութեան իրաւունքներու պաշտպանութեան ի նպաստ անոնց ջանքերը: Զրոյցի ընթացքին անդրադարձ կատարուեցաւ Արցախի դիմագրաւած հարցերուն:

ծերակուտականները միջազգային աստեաններու մէջ արցախահայութեան իրաւունքներու պաշտպանութեան ի նպաստ անոնց ջանքերը: Զրոյցի ընթացքին անդրադարձ կատարուեցաւ Արցախի դիմագրաւած հարցերուն:

**ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ
ԽՈՐՈՒԱԹԻԱ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԲԱՐԵԿԱՄԱՄԿԱՆ ԽՈՒՄԲԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ**

Ապրիլի 4-ին, Վեհափառը ընդունեց Խորուաթիայի Հանրապետութեան խորհրդարանի Խորուաթիա-

Հայաստան բարեկամական խումբի ղեկավար Դաւոր Իւոյ Շտիքի գլխավորած պատուիրակութիւնը՝ ուղեկցութեամբ ՀՀ ԱԺ պատգամաւոր Հայկ Մամիջանեանի:

Ողջունելով հիւրերը, Նորին Սրբութիւնը կարեւոր նկատեց խորհրդարանական փոխայցելութիւնները բարեկամական կապերու ամրապնդման ի նպաստ: Անդրադարձ կատարուեցաւ նաեւ տարածաշրջան առկայ մարտահրաւերներուն, Արցախի շրջափակման եւ մարդասիրական ճգնաժամին, տակաւին գերութեան մէջ պահուող հայորդիներուն:

Իր հերթին Դաւոր Իւոյ Շտիք ընդգծեց, որ Հայաստանն ու Խորուաթիան, քրիստոնէայ երկրներ, ունին նոյն արժեհամակարգը, որով աւելի կ'ամրապնդուի անոնց սիրալիր յարաբերութիւնը:

**ԱԻԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ
ԷԶՄԻԱՍՆԻ ՄԷՋ**

Ապրիլի 6-ին՝ Աւագ հինգշաբթի, Ս. Էջմիածնի մէջ նշուեցան Յիսուս Քրիստոսի Վերջին ընթրիքը եւ Սուրբ Հաղորդութեան խորհրդի հաստատումը ինչպէս նաեւ Մայր Աթոռի Սուրբ Տրդատի բաց խորանին կատարուեցաւ Ոսնյութայի կարգը:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը օրհնեց խորանին վրայ դրուած ջուրն ու իւղը: Այնուհետեւ, Աստուածորդու օրինակով, լուաց եւ իւղով օծեց Մայր Աթոռի միաբաններ՝ Գերաշնորհ

Տ. Դանիէլ Էպիսկոպոս Ֆընտրգեանի, Գարիկ սարկաւագ Կաղէյեանի, Անուշաւան սարկաւագ Ասատրեանի, Կ. Պոլսի Հայոց պատրիարքութեան միաբան Հոգեշնորհ Տ. Զատիկ վարդապետ Պապիկեանի, Գետրգեան հոգեւոր ձեւարանի Զ լսարանի սան Նարեկ սարկաւագ Թեմուրեանի, ՀՀ ՊՆ Ն գորամասի ժամկետային զինձառայողներ Վռամ Աթոյեա նի, Սամուէլ Ասլանեանի, «Էօրնէկեան» հանրակրթական դպրոցի աշակերտներ Ֆելիքս Առաքելեանի, Սուրէն Մովսիսեանի, Մայր Աթոռի «Քիւրքչեան» երեխաների աջակցութեան կեդրոնի սան Աշոտ Ասատրեանի, ինչպէս նաեւ այլ մանուկներու՝ Ռոբերտ Ալիխանեանի, Ժորժ Կարայեանի, Հայկ Սարգսեանի եւ Լեւոն Քեսարեանի ուղերթը:

ՃՐԱԳԱԼՈՅՑԻ ՊՍՏԱՐԱԳԸ ՍՈՒՐԲ ԳԱՅԱՆԷ ՎԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

Ապրիլի 8-ին՝ Ճրագալոյցի պատարագիչն էր դիւանապետ Գերաշնորհ Տ. Արշակ արքեպիսկոպոս Խաչատրեանը:

Արշակ Սրբազան, իր քարոզին մէջ նշեց. «Շուրջ երկու հազար տարիներ շատեր փորձեցին կասկածի տակ առնել այս հրաշքի վաւերականութիւնը: Ան ընդգծեց որ Քրիստոսի Յարութեան հրաշքը յարութիւն առնելու յոյսը կը պարգեւէ բոլորին:

«Քրիստոսի Յարութեամբ երկրաւոր կեանքը կը դառնայ պատուանդանը յաւիտենական կեանքին: Այս պատճառով է, որ Քրիստոսի Յարութեանը հաւատացողները նայում են անդին քան մահը: Քրիստոսի Յարութեան հաւատացողները հայրենիքը չեն դիտարկեր սոսկ որպէս բնակավայր, այլ ինքնութեան սրբազան մասունք, եւ աստուած-

սիրութիւնը կը միահիւսեն հայրենասիրութեան», - ըսաւ Սրբազանը:

Ապա Վեհափառ Սուրբ Սեղանի կանթեղէն վառեց Քրիստոս խորհրդանշող կենսատու մոմը:

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՎԱՆ ՍՈՒՐԲ ՊՍՏԱՐԱԳ ՍՈՒՐԲ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Ապրիլի 9-ին Վեհափառ Հայրապետը Զատկական Պատարագ մատուցեց Երեւանի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ մայր եկեղեցւոյ մէջ: Ստորեւ՝ Վեհափառ Հօր պատգամը՝ յապաւումներով.

«Երբ մարդու Որդին գայ, արդէօք երկրի վրայ հաւատ կգտնի» (Ղուկ. 18.8):

Միրելի բարեպաշտ ժողովուրդ ի Հայաստան, յԱրցախ եւ ի սփիւռս,

Այսօր համախմբուած մեր եկեղեցիների յարկերի ներքոյ՝ փառաբանում ենք յարուցեալ Փրկչին՝ աւետելով. «Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց»:

...Քրիստոսի խաչելութիւնից մինչ օրս փարիսեցիական խարդաւանքները, յուղայական մատնութիւնները, պիղատոսեան դատավարութիւնները արհաւիրքներ են բերում աշխարհում, արդարեւ, նոր ուժգնութեամբ է հնչում Քրիստոսի խօսքը. «Երբ մարդու Որդին գայ, արդէօք երկրի վրայ հաւատ կգտնի»:

21-րդ դարը լուսաւորեալ նոր դարաշրջան պիտի լինէր: Բայց որքան անմեղ ժողովուրդներ են պատերազմների գողգոթաներում նեղութիւնների ու վշտերի ենթարկուում եւ պայքարում գոյաբանական սպառնալիքների դէմ: Մենք եւս անցանք 44-օրեայ պատերազմի, Հայաստանի սահմանների վրայ յարձակումների աղետալի իրողութիւնների միջով: Մեր հայրենիքը ներքին եւ արտաքին մտահոգիչ

մարտահրաւերների պայմաններում դիմակայում է անվտանգ ու խաղաղ կեանքի ապահովման ամենօրեայ փորձությունների: Հարագատ Արցախը տեսական ժամանակ շրջափակուած է եւ դիմագրաւում է անասելի դժուարությունների ու գրկանքների: Այս անհանգստացնող, վտանգալի երեւոյթների յանդիման, մեր սրտերում կրելով չամոքուող ցաւը մեր նահատակ, անյայտ կորած ու վիրաւոր զաւակների, ակնատես ենք նաեւ ցաւալի այլ իրավիճակի, թէ ինչպէս են թշնամանքի, ատելութեան դրսեւորումները բաժանարար պատնէշներ դնում աշխարհասփիւռ մեր ժողովրդի կեանքում, խարխլում ազգային միաբանութիւնը: Ակնատես ենք, թէ ինչպէս են անտեսւում դարերով նուիրագործուած աւանդոյթները, մեր ինքնութեան հիմնասիւնը հանդիսացող արժեհամակարգը, խաթարում մեր ժողովրդի ազգային-հոգեւոր անվտանգութիւնը, որը մեծապէս կարեւոր է մեր դէմ ծառացած լրջագոյն մարտահրաւերների յաղթահարման համար: Մեր կեանքում տեղ գտած նմանօրինակ ընթացքները, յատկապէս յետպատերազմեան շրջանում, աւելի են ծանրացնում կրած վշտի ու կորուստների ցաւը: Եւ այսպիսի իրադրութեան մէջ ամենքիս համար առաւել ուժգնութեամբ է հնչում Քրիստոսի հարցադրումն ու յանդիմանութիւնը. «Երբ մարդու Որդին գայ, արդեօք երկրի վրայ հաւատ կգտնի՞» (Ղուկ. 18.8), «Ու՞ր է ձեր հաւատը» (Ղուկ. 8.25):

Յիրաւի, երբ պետական եւ հասարակական կեանքում արդարութիւնը եւ ճշմարտութիւնը դադարում են լինել առանցքը ձեռնարկումների ու իրագործումների, շարունակելու ենք առերեսուել պիղատասականութեան դրսեւորումների: Փարիսեցիական խարդաւանքները շարունակուելու են, քանի դեռ քինախնդրութեան եւ յիշաչարութեան մղումով սփռում են զրպարտանք ու անիրաւութիւն: Յուդայական մատնութիւնները շարունակուելու են, քանի դեռ չեն դադարում ուրանալ Աստծուն ու սրբութիւնները, արժեզրկել հայրենիքի նուիրական գաղափարը: Մինչդեռ պետութիւն, հասարակութիւն եւ ընտանիք ամուր ու զօրեղ են, երբ խարսխում են աստուածադիր պատգամների, անանց արժեքների վրայ, որոնք բարօրութեան ուղենիշ են եւ առաջնորդում են երկնային զօրակցութեամբ արդիւնաւորելու ջանքերը՝ ի խնդիր ժողովրդի ապահովութեան, առաջընթացի ու բարգաւաճման:

Միրելիներ, հաւատքը յաղթանակ է փորձությունների դէմ, որին բնորոշ չէ վախի, յուսահատութեան, անկումի ոգին: Որքան ծանր ու անելանելի թուայ ներկայ իրավիճակը, այնքան աւելի զօրաւոր ու հաստատուն պետք է լինի մեր հաւատը: Հաւատքը պիտի արտայայտուի իւրաքանչիւր քայլի ու արարքի մէջ՝ անձնական, հաւաքական ու համազգային անդաստանում: Հաւատքով ու միաբանութեամբ ենք յաղթահարել մեր պատմութեան ընթացքում բազմաթիւ արհաւիրքներ, վերակերտել մեր անկախ պետականութիւնը եւ ստեղծագործ կեանք վերընձիւղել հայրենի հողի վրայ: Այսօր էլ Աստծոյ հանդէպ, մեր ուժերի հանդէպ հաւատն է, որ պիտի զօրացնի մեզ՝ դուրս գալու ճգնաժամային իրավիճակներից, կառուցելու լուսաւոր ապագայ:

Այս մաղթանքով եւ «Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց» աւետիսով եղբայրական Մեր ողջոյնն ենք յղում մեր Սուրբ Եկեղեցու Նուիրապետական Աթոռների գահակալներին՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին, Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Նուրհան արքեպիսկոպոս Մանուկեանին, Կոստանդնուպոլսի Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Սահակ արքեպիսկոպոս Մաշալեանին:

Յարութեան զօրացնող ուժն ենք հայցում Փրկչից յատկապէս Արցախի Մեր զաւակների համար, որպէսզի խիզախ ու անկոտորում լինեն ոգով եւ արցախցուն բնորոշ ամուր եւ անյողողող կամքով յաղթահարեն իրենց առջեւ ծառացած բոլոր փորձությունները:

Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց, Օրհնեալ է Յարութիւնն Քրիստոսի

**ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ
ՇՆՈՐՀԱԻՈՐԵՑ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ
ԱՇԽԱՏԱԿՑՈՒՇԻՆԵՐԻՆ ԱԻԵՏՄԱՆ
ՏՈՆԻ ԱՌԻԹՈՎ**

Ապրիլի 11-ին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Մուրբ Աստուածածնի Աւետման տօնին առիթով հանդիպում ունեցաւ Մայր Աթոռի տարբեր կառոյցներու մէջ պաշտօնավարող աշխատակցուհիներուն հետ: Վեհափառը, ընդգծեց կնոջ սրբազան առաքելութիւնը եւ բերած նպաստը հայրենիքի հզօրացման, շէնացման եւ առաջընթացին:

ՎԵՀԱՓԱՌԸ ՑԱԻԱԿՑԵՑԱԻ ԶՈՀՈՒԱԾ ԶԻՆՇԱՌԱՅՈՂՆԵՐՈՒ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒՆ

Վեհափառը իր ցաւակցութիւնը յայտնեց Տեղ գիւղի սահմանային հաստուածին մէջ աղբրեջանական սաղրանքին պատճառով Ապրիլ 11-ին զոհերու եւ վիրաւորներու ընտանիքներուն ու հարազատներուն:

**ՎԵՀԱՓԱՌԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԵՐԵՒԱՆԻ
ՓՈԽՔԱՂԱՔԱՊԵՏ ՏԻԳՐԱՆ ԱԻՒՆԵԱՆԸ**

Անդրադարձ կատարուեցաւ Երեւանի մէջ Հայոց Եկեղեցոյ առաքելութեան արդիւնաւորման ի նպաստ ձեռնարկուող քայլերուն, մասնաւորապէս եկեղեցիներու բարուոք պահպանման եւ տարածքներու բարեկարգման խնդիրներուն: Այս առումով կարելորուեցաւ գործակցութիւնը քաղաքապետարանի հետ՝ ապահովելու երեսնցիներու հոգեւոր կեանքի պատշաճ կազմակերպումը:

**ԱՊՐԻԼ 17-ԻՆ ՎԵՀԱՓԱՌԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ
ՀԲԸՄ ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍԻ ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ԱՆԹՈՆԻՈ ՍԱՐԱՖԵԱՆԻ ԳԼԽԱԻՈՐԱԾ
ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ**

Վեհափառը գոհունակութեամբ արձանագրեց, որ արգենտինահայ գաղութը առանձնայատուկ կազմակերպութիւն ունի, հայ կեանքի եւ ազգային արժէքներու նախանձախնդիր պահպանմամբ: Ամենայն Հայոց Հայրապետը գնահատանքով անդրադարձաւ նաեւ համայնքի կրթական հաստատութիւններու ազգօգուտ եւ նուիրեալ գործունէութեան:

**Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՈՒՂԵՐՁ
ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒՐԲ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԻ ԹՈՎ**

Սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ,
...Այսօր Հայաստանի, Արցախի եւ սփիւռքի մէջ, ազգով համախմբուած եկեղեցիներու մէջ, յուշակոթողներու առջեւ, աղօթք կը բարձրացնենք առ Աստուած՝ խնդրելով Հայոց ցեղասպանութեան սուրբ նահատակներու բարեխօսութիւնը, որպէսզի միաբան ու աննկուն կամքով կարողանանք դիմագրաւել արհաւիրքներն ու սպառնալիքները...:
Թող Երկնաւոր Տէրը խաղաղութիւն ու բարօրութիւն պարգեւէ Հայաստան ու Արցախ մեր հայրենիքին: Ամէն:

**ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԱՅՅԵԼԵՑ
ԾԻԾԵՌՆԱԿԱԲԵՐԴԻ ՅՈՒՇԱՀԱՄԱԼԻՐ**

Ապրիլի 24-ին Վեհափառը այցելեց Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր՝ ոգեկոչելու Հայոց Ցեղասպանութեան սուրբ նահատակներու յիշատակը:
Անմար կրակին առջեւ, կատարուեցաւ սուրբ նահատակներու բարեխօսական կարգ: Օրուան առիթով Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր էր բերուած նաեւ Հայոց Ցեղասպանութեան սրբոց նահատակաց մասունքաբանը:

**ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՍՈՒՐԲ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ
ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱՍՆԻ ՄԷՋ**

Ապրիլի 24-ին մատուցուեցաւ Պատարագ Հայոց Ցեղասպանութեան սուրբ նահատակներու յիշատակի օրուան առիթով: Պատարագիչն էր Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Գեորգեան հոգեւոր ճեմարանի եւ Վազգէնեան հոգեւոր դպրանոցի տեսուչ Հոգեշնորհ Տ. Շահէ ծայրագոյն վարդապետ Անանեանը:

Քարոզին մէջ Հայր Սուրբը ըսաւ. «108 տարի շարունակ մեր ազգային յիշողութեան մէջ ցեղասպանութեան փաստը մնում է իբրեւ անհերքելի, անջնջելի ամօթ, որ խարանուած է այն ժամանակուայ, եւ ինչու չէ, այսօրուայ մարդկութեան ճակատին՝ իբրեւ առաջին

ցեղասպանութիւն: Այդ հարիւր ութը տարիներից ութը շատ կարելու է, որովհետեւ մենք ութը տարի շարունակ այլեւս ոչ թէ ցեղասպանութեան զոհերին ենք ոգեկոչում, այլ Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու կողմից սրբադասուած մարտիրոսներին՝ նահատակներին:

...Աշխարհի գրեթէ բոլոր կոտորածներն ու ցեղասպանութիւնները անտարբերութեան ծնունդ են: Սրա պատճառով ոչ միայն մարդկային կեանքի ցեղասպանութիւն կարող է տեղի ունենայ, այլեւ՝ մտքի, հոգու, լեզուի, հոգեւոր արժէքների ցեղասպանութիւն: Մարդկային եւ համազգային անտարբերութիւնը քանդում է հնարաւոր բոլոր սահմանները:

Նահատակների խորհուրդը մեզ հաւատարմութեան պատգամ է: Հաւատարմութիւն այն բոլոր արժէքների հանդէպ, որոնք երբեւիցէ մեր ազգի կեանքում ստեղծուել եւ շարունակուում են ստեղծուել: Եթէ

այս հաւատարմութիւնը չկայ, եթէ մենք անտարբերութեամբ փորձում ենք մեր կեանքն ապրել իբրև բոլոր կենդանիներին տրուած ժամանակամիջոց, ուրեմն մենք այդ հաւատարմութեան խորհրդի մէջ չենք: Մենք պայքարում ենք, որպէսզի մնանք հաւատարմութեան խորհուրդի մէջ»:

ՎԵՀԱՓԱՌԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ապրիլի 24-ին Վեհափառը ընդունեց Ֆրանսայի Ծերակոյտի մէջ Լեռնային Ղարաբաղի հարցով խումբի հիմնադիր եւ նախագահ, Արեւելքի քրիստոնէաների հարցով կապի խմբի նախագահ Բրունոյ Ռետայոյի գլխատրած պատուիրակութիւնը:

Վեհափառ Հայրապետը իր երխատագիտութիւնը յայտնեց Ֆրանսայի Սենատին Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման, դատապարտման, ինչպէս նաեւ Արցախի անկախութեան մասին բանաձեւի ընդունման համար:

Սմենայն Հայոց Կաթողիկոսը նաեւ իր գնահատանքը յայտնեց Ֆրանսայի իշխանութիւն-

ներուն Հայաստանին եւ հայ ժողովրդին ցուցաբերած աջակցութեան եւ զօրակցութեան համար:

Իր հերթին Բրունոյ Ռետայոն ընդգծեց, որ ջանքեր կը տարուին միջազգային ստեաններուն մէջ բարձրաձայնելու արցախահայութեան ազատ ու անկախ ապրելու իրաւունքի պահանջը: Այս առիթով պատուիրակութեան ղեկավարը տեղեկացուց, որ Ֆրանսայի Սենատին մէջ ստեղծուած է Արցախի հարցով յանձնախումբ, որու նպատակն է աջակցիլ ու զօրակցիլ արցախահայութեան:

«ԱՐՑԱՒԻ ՎՏԱՆԳՈՒԱԾ ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ» ԹԵՄԱՅՈՎ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Ապրիլի 28-ին Գերմանիոյ Քելոն քաղաքին մէջ վտանգուած քրիստոնէական մշակոյթը» թեմայով: Կաթողիկէ եպիսկոպոսաց ժողովի, Գերմանիայի Թեմի համագործակցութեամբ: Ժողովին հրաւիրուած էին մասնագէտներ Հայաստանէն, Գերմանիայէն եւ այլ երկրներէ: Հայկական կողմէն համաժողովին մասնակցեցան Գերմանիոյ Առաջնորդ Գերաշնորհ Ս. Սերովբէ եպիսկոպոս Իսախանեանը, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Արցախի հոգեւոր-մշակութային ժառանգութեան պահպանութեան գրասենեակի տնօրէն Հոգեշնորհ Ս. Գարեգին վարդապետ Համբարձումեանը, ՀՀ մարդու իրաւունքներու նախկին պաշտպան Արման Թաթոյեանը, յուշարձանագէտ Համլետ Պետրոսեանը:

տեղի ունեցաւ միջազգային համաժողով՝ «Արցախի Համաժողովը կազմակերպուած էր Գերմանիոյ Աւետարանական եկեղեցւոյ եւ Գերմանիայի Հայոց

Համաժողովը բաղկացած էր երկու մասէ: Առաջինին մէջ տեղի ունեցան աշխատանքային-մասնագիտական փակ քննարկումներ, ուր հայ եւ օտար մասնագէտները ներկայացուցին Արցախի հայկական-քրիստոնէական հոգեւոր-մշակութային ժառանգութեան պահպանման կարեւորութիւնը, Ադրբեջանի կողմէն մարդու իրաւունքներու եւ ընդհանրապէս միջազգային իրաւունքի ոտնահարումները, հայկական մշակութային ժառանգութեան ոչնչացման փաստերը, Արցախը միջազգային պաշտպանութեան տակ առնելու հնարաւորութիւնները:

Համաժողովի երկրորդ մասը բաց էր նաև հայ եւ օտար այցելուներու համար: Բանախօսութեամբ հանդես եկան Տ. Գարեգին վարդապետ Համբարձումեանը, ինչպէս նաև Մայր Աթոռի Արցախի ժառանգութեան պահպանութեան գրասենեակի անդամ դոկտոր Եասմին Դում-Թրագուլը՝ «Հայկական յուշարձաններու ոչնչացումը, օտարումը եւ իւրացումը աղբրեջանական իշխանութիւններու կողմէն, Արցախի Աղբրեջանի կողմէն վերահսկուող տարածքներուն մէջ եւ Մայր Աթոռի Արցախի հոգևոր-մշակութային ժառանգութեան պաշտպանութեան գրասենեակի գործունէութիւնը», նիւթով, իրաւաբան Սառա Բարայեանը՝ «Հայ քրիստոնէական մշակոյթի փրկութեան ուղիները միջազգային իրաւունքի տեսանկիւնէն» եւ աստուածաբան Հարալդ Զիւրմանը «Քրիստոնէայ ժողովուրդներու մշակութային ժառանգութիւնը ընդհանուր համատեքստում» թեմաներով: Համաժողովը վարեց Գերմանիոյ նախկին արտգործնախարար Մարկուս Մէկելը:

ՎԵՀԱՓԱՈՐ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՖԻՆԼԱՆՏԱՅԻ ԼՈՒՏԵՐԱԿԱՆ-ԱՌԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԻԶ-ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՈՒ ՍԵՊՊՈՅ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՀԵԿԿԻՆԵՆԸ ԵՒ ՎԵՐԱՊԱՏՈՒԵԼԻ ՏԻՄՈՅ ՌՈՍՔՈՒԻՍԸ

Վեհափառ Հայրապետը, ողջունելով հիւրերի այցը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին, ընդգծեց, որ նման այցելութիւնները նոր ուժականութիւն կը հաղորդեն Եկեղեցիների ջերմ յարաբերութիւններուն: Անդրադարձ կատարուեցաւ տարածաշրջանի առկայ մարտահրաւերներուն Աղբրեջանի ոտնձգութիւններին, Արցախի շրջափակման:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԱՐԳԵՆՏԻՆԱՅԷՆ ԺԱՄԱՆԱԾ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ապրիլի 30-ին Վեհափառը ընդունեց Արգենտինայի հասարակական գործիչներէն, լրագրողներէն, իրաւաբաններէն եւ գործարարներէն կազմուած պատուիրակութիւնը՝ ուղեկցութեամբ արգենտինահայ գործարար Խուան Պարլոյ Գեչիչեանի:

Տիար Գեչիչեանը, Նորին Սրբութեանը ներկայացնելով հիւրերը, տեղեկացուց, որ պատուիրակութեան անդամները Հայաստան են ժամանած մօտէն ծանօթանալու հայ ժողովրդին, մշակոյթին, կրօնին, պատմութեան եւ հոգևոր արժէքներուն:

Վեհափառ Հայրապետը, իր օրհնութիւնը տալով ներկաներուն, գոհունակութեամբ ընդգծեց, որ երկու երկիրներու յարաբերութիւնները յատկանշուած են սերտ բարեկամութեամբ:

Ամենայն Հայոց Հայրապետը պատասխանեց հիւրերու հարցերուն, որոնք կը վերաբերէին միջեկեղեցական յարաբերութիւններուն եւ դարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման մէջ Քոյր Եկեղեցիներու հոգևոր պետերու կողմէ ձեռնարկուած քայլերուն:

DIOCESAN NEWS

Sunday 2 April – As informed in the previous issue of Paros, the Primate His Eminence Archbishop Haigazoun Najarian had left on a pastoral visit to Kolkata India, as the Pontifical Legate of India and the Far East.

On the occasion of Palm Sunday, Archbishop celebrated an Episcopal Holy Mass in the Armenian Apostolic St Nazareth Church, with the Superintendent of the Armenian College and Philanthropic Academy of Kolkata (formerly Calcutta), Very Reverend Father Dajad Dzadourian and his Deputies Ardrzoon Mikaelian and Very Reverend Haig Mikaelian. Archbishop Najarian delivered his homily relevant to the occasion.

The students of the College participated in Holy Mass, some serving as acolytes. Two days prior, on 31 March, the Archbishop visited the Philanthropic Academy where he met with the students and teachers. The Primate's visit coincided with the 202nd anniversary of the Founders' Day which is an event that is always commemorated in a grand way in the Academy Hall. Alongside the clergy of the Indian Orthodox and Armenian Apostolic Churches, the Principal of the Academy Debanjali Chodri, and Board Members Sunil Sobti and Suzanne Ruben were also attending.

Before closing in prayer, Archbishop emphasised the importance of nurturing the younger generation and developing their talents acknowledging the Philanthropic Academy's efforts in that regard.

Refreshments were served following the commemoration when the Archbishop was invited to cut the 202nd anniversary celebratory cake. Indeed, it was a befitting creative program.

Archbishop Najarian returned to Sydney on Wednesday 5 April.

Thursday 6 April – In the Holy Resurrection Church, Archbishop Haigazoun Najarian celebrated an episcopal Holy Mass dedicated to the Last Supper of Christ, and delivered the moving and relevant sermon. He presided during the afternoon ‘Washing of the Disciples Feet’ service and in the evening presided over the Khavaroum/Darkness Vigil.

Friday 7 April – In the morning the Crucifixion service was conducted and the Burial service in the afternoon followed by a general requiem service. In his brief sermon, Archbishop Najarian explained the meaning and magnitude of the crucifixion and burial. He also highlighted the meaning of the darkness, the absence of light. Light is God Himself, Christ is the Light, and because of this, darkness cannot exist in our lives when Christ dwells in us.

Saturday 8 April – As has become customary, Archbishop Najarian celebrated the Easter Eve service in Holy Trinity Church. For details, please see Parish News on page 38.

Sunday 9 April – The day of Victory, Christ is Risen. This is a wonderful event, a joyous day, and the day culminating in victory over evil. Episcopal Holy Mass was celebrated by the Primate in Holy Resurrection Church with Archpriest Reverend Father Bartevo Karakashian and Reverend Father Avetis Hambardzumyan participating. The ranks of deacons filled the corners of the Holy Altar, dressed in their red robes, adding to the grandeur of the joyous celebration. In his Easter message, Archbishop explained why, on this Resurrection Day, our spirits are stimulated. With quotations from the Holy Bible, he explained that it is by Christ’s Resurrection, that the tradition and sacrament of Christianity was created. He described the spiritual transformation of Christ’s apostles, during those 40 days after Christ’s resurrection and how it led to their spreading the Good News across the world, including, in Armenia. Considering they were able to spread the Good News during the Byzantine era, from North Africa to the Middle East, and which today, is of a Muslim majority, he posed the question, how is it that the Armenians were able to survive as Christians, having endured the Golgotha of Golgothas for centuries, and up to the present times. This has been possible because Armenians

have not lost Christian hope, clinging to their faith, enabled to endure and live. Archbishop instructed Armenian parents to equip their children with Christian faith. “Struggling should be our mission, because Christianity means struggle until victory; it means life and eternity, it means hope and not giving in to hardships. It is therefore, our duty to live Christianity every day, every hour. When we discipline our children without faith, we are knowingly preparing candidates for darkness, and the Christian faith is the victory of light over darkness,” affirmed the Primate. Referring to our obligations, he emphasised the importance of gratitude and quoting from the Divine Liturgy, *“I offer, of Yours, unto You”*, advising the congregation that it is the obligation of each individual to return to God, a portion of what He has granted us. As Christians, we have a duty outside of the Armenian community, as a collective universal church, to care for the world until Christ’s second coming. As for the Armenian people, the Archbishop stated, “we still have hope that God will grant us the wisdom, to unite as one fist. Without a common voice, we cannot defeat the challenges we face. As a nation and peoples, we can live, but we must know our destination, we must know how to preserve our national heritage and how to move forward together. In love, it is modesty, humility and Christian living that will keep us strong and united. Let us rise nationally, with our God-given talents and combining them, let us use them for the good and justice and in this way, we can move forward to a bright future”, concluded Archbishop.

Monday 10 April - Remembrance of the Dead - Accompanied by the parish priests, Archpriest Reverend Father Norayr Patanian, Archpriest Father Barteve Karakashian and Father Avetis Hambardzumyan, Archbishop Najarian officiated a general requiem service in the Armenian Section of Macquarie Park Cemetery, before the Genocide Memorial Monument. Close to 60 community faithful attended. During the service, in his succinct message, Archbishop said, “Today we have come to honour our relatives who have found their rest. We place them in the orders of the victorious church. We have come to renew our vow and to assure them that they live on and the work they commenced; we will continue.”

The parish priests blessed the graves of the late Archbishop Aghan Baliozian, Father Aramais Mirzaian, Very Reverend Father Razmig Boghossian and Deacons Hagop Chahinian, Kevork Janoyan, Hovannes Kharajian and Noubar Yangoyan.

Friday 14 April – Archbishop Najarian left for Auckland New Zealand. On 15 April he celebrated Easter Holy Mass for the small Auckland Armenian community. For details, please read the New Zealand Parish News on page 40.

Sunday 16 April Archbishop returned to his official residence in Sydney and in the afternoon, presided over the Annual General Meeting of the Holy Resurrection Church Parish Council. The meeting table the 2022 Parish Pastor’s and Council’s Activity Reports presented by Reverend Father Avetis Hambardzumyan and Parish Councillor Mrs Arpi Mouradian respectively; the 2022 Financial Reports and 2023 Budget presented by Mrs Laura Artinian; and addressed the questions and comments of the participating parish members.

The election of the new Parish Council and office bearers are listed below:

Mr Zaven Yaghljian - Chairman

Mr Bedros Zorlu - Vice-Chairman

Mr Apig Geozikaraian - Armenian Secretary

Mrs Alice Bakla - English Secretary
Mr Ara Kopoushian - Treasurer
Mr Harout Okjian - Vice-Treasurer
Mr Kegham Anoushian - Councillor
Mr Herman Mahmur - Councillor
Mr Vasken Amirzaian - Councillor
Mr Mihran Keshishian - Councillor

In his closing address, Archbishop Najarian commended the dedicated spirit of service of the Parish Councillors, those current, newly-elected and outgoing. He reflected on the importance of working closely together to encourage greater parish membership and active participation in the church. On this occasion, Paros takes the opportunity to congratulate the newly formed Parish Council and wishes each of the Councillors success in their devoted church service.

Monday 17 April – Archbishop Najarian presided over the periodic meeting of the Armenian Community Welfare Centre Board which examined the new government policies.

Tuesday 18 April – Archbishop Najarian presided over the periodic Diocesan Council meeting when the Agenda and reports to be presented at the upcoming Annual General Diocesan Meeting scheduled for 20 May 2023 were approved. The meeting also affirmed the newly formed Parish Councillors of the Holy Trinity and Holy Resurrection parishes following their Annual General Meetings. The final details of the 6th May cocktail for the Friends of the Diocese with, both current and potentials' list were reviewed, the purpose of which is to tribute the support of sponsors who understand the Diocese's programs and provide an allocated, predetermined sum to cover expenses.

Thursday 20 April – The funeral of the late Sonia Kanjian was held at Holy Resurrection Church presided by Archbishop Najarian accompanied by the Parish Priests. With her husband Mr Loris Kanjian, Mrs Kanjian became the Principal Benefactors of the Diocesan Centre making it possible for the much hoped for construction to be realised. Our endless gratitude to the Kanjians for their devotion and support remains close to our hearts and will forever be etched in the historical archives for future generations to aspire to their spirit of understanding and vision. At this sorrowful time, the Primate, Diocesan Council and Church family extend our heartfelt condolences to Mr Loris Kanjian, his children and grandchildren. Prayers and incense imbued in her loving memory.

Friday 21 April – The Primate, accompanied by Father Avetis Hambardzumyan, Messrs Sarkis Der Bedrossian, Stepan Kerkyasharian, Bedros Zorlu and Chancellor Nishan Basmajian, received the following community leaders in the Diocesan Centre - leaders of the Social Democrat Hnchakian Party in Australia, Mr Sebouh Kalpakian, Kevork Bedrossian, leaders of the Armenian Democratic Liberal Party/*Ramgavar* in Australia Messrs Haig Lepedjian, Vahe Artinian and Mrs Vartouhi Lepedjian, the AGBU Sydney Committee members Messrs Mihran Lepejian and Hovannes Kouyoumdjian, the former RA Prime Minister and Hanrapetutyun Party president Mr Aram Sargsyan and notable Armenian journalist Mr Nver Mnatzaganian.

After Archbishop Najarian welcomed the visitors and made the introductions, he explained how all communities in the Diaspora do all they can, in collaboration with the church and community organisations, to maintain the Armenian profile and identity, always attempting to keep the umbilical cord with Armenia secure, as, where does any Diasporan community get its life blood?

Referring to the general situation of Armenians, Archbishop stated that the Armenian people are a little stunned, especially following the defeat of the 44-day war and driven by their own interests, the larger governments interfere in the affairs of Armenia; our very existence is threatened and appears to be our passage through a pre-Genocide *Yeghern* period.

Mr Sargsyan considered it a natural phenomenon for the large states to interfere in the affairs of smaller states, but in order to take advantage of the created situation, risky decisions must be made in favour of Armenia. He expressed his optimism that

there could not be a large-scale war in Armenia, taking into account the interest of the large states.

In relation to the Diaspora, Mr Sargsyan stated that the Diaspora is very important. There needs to be a ministry not merely a department as 7 million Armenians live in the Diaspora.

The potential of our Diaspora should not be overlooked, but first, we need to have an independent Armenia before we can drive that potential. On the other hand, Mr Mnatzaganian confirmed that what is discussed in Armenia is to be considered in the Armenian and Turkish relations; stating that the Armenian-Turkish relations are multi-layered, and any Armenian government can proceed in the Armenia-Turkey relations.

Mr Stepan Kerkyasharian confirmed that the Diaspora is neglected today, what should have been assigned to the Diasporan Ministry at one time, was not assigned.

The Archbishop pointed out that over the past 30 years up to the present, the potential of the Diaspora has not been tapped into. Mr Sargsyan agreed and continued, “To bring Armenia out of the present state requires volunteers. We have issues concerning unity which need to be addressed immediately.” He gave his sincere criticism of the current government, as the lax judicial system, shortage of judges and also gave his evaluation of a number of works which were achieved during the current government term; the appointment to public office without bribery and serving the Armenian government and not foreign states. He highly commended the positive impact of the Armenian Church and the two Catholicosates in benefiting Armenia.

Friday 21 April – Under the auspices of the Primate, and organised by the Australian Chapters of the SDHP, ADL and AGBU, a commemoration was held in St Annes Anglican Church in Ryde, *“The 108th anniversary commemoration of the Armenian Genocide amid the challenges of Armenia and Artsakh”*.

Attending were His Eminence, parish priests, evangelical ministers, Diocesan Council members, political figures and government representatives. A minute’s silence was observed to honour the memory of our one and a half million martyrs, followed by the opening address and recitation by talented Zani Okjian.

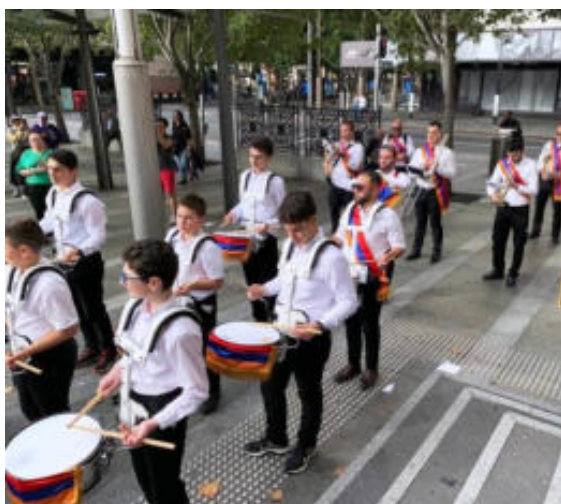
A fitting artistic program included popular Masha Mnchoyan (Hay Zinvor, Abrelou Abril and Yeraz Im Yergir Hayreni), Imogen Pinwiset (piano, Prelude no. 7 Baghdasarian), Nanar Marshlian recited Baruyr Sevag’s (Engadzner), Katalina Dermenjian (Violin, Groong, Gomidas).

The recently elected NSW Member of Parliament for Ryde Mr Jordan Lane delivered an address. The AGBU Alexander Primary School Principal Mr Manoug Demirjian shared the organising committee’s address. The Hanrapetutyun Party founder and former Prime Minister Mr Aram Sargsyan who had been invited to Sydney for this occasion, was invited to the stage to share his message. Mr Sargsyan reflected on the developed and

developing challenges in Armenia, the means to overcome them and the initiatives adopted by the Government. He called for unity and gave assurance that Armenia has the means to defeat the enemy once again.

In his closing remarks, Archbishop Najarian invited the audience to be realistic, stating that no one would help Armenia except the Armenian people and only the Armenian people, with their united efforts in the battle, can regain the violated rights. We cannot place our hope on the foreigner, first and foremost the Armenian people need to place their hope in themselves. “The path to our historical lands is only through present day Armenia and Artsakh,” declared Archbishop. He condemned the complacency to defend Armenia and Artsakh that exists today. We need to learn and correct all the mistakes we made in the past and we will “restore the spirit demanding Artsakh is Ours,” concluded the Archbishop.

Saturday 22 April – The SDHP, RAG and AGBU committees organised a Q&A evening with Mr Aram Sargsyan, attended by Archbishop Najarian and Father Avetis Hambardzumyan. The atmosphere at times was electrified. At the close, the Archbishop urged all to understand and respect differences of opinion and views, without giving way to offence.

Sunday 23 April – Close to 1000 protestors gathered in Hyde Park led by the Homenetmen scouts and marching band marching to Circular Quay with banners raised, calling out slogans demanding recognition and justice for the Armenian Genocide, which was perpetrated 108 years ago. The protestors expressed their anger with banners flying and rehearsed slogans, demanding the Australian Government recognise the Armenian Genocide.

Archbishop Najarian was represented by Father Avetis Hambardzumyan. Alongside the protestors were Reverend Father Miuron Avedisian and Reverend Krikor Youmoushakian.

In his address, the Executive Director of the Armenian National Committee Mr Michael Kolokossian demanded justice, recognition and compensation for the Armenian, Greek and Assyrian genocides. Together with the Armenian community organisations, Greek and Assyrian community organisations were represented voicing their demands also.

At the close of the protest, prayers were raised by Reverend Youmoushakian (English) and

Father Avetis Hambardzumyan (Armenian).

Monday 24 April – Like every year following the centenary of the Genocide, Holy Mass is celebrated in Holy Resurrection Church in memory of our one and a half million martyrs. Archbishop Najarian was the celebrant and delivered the day’s significant homily. Present during Holy Mass were NSW Member of Parliament for

Willoughby Tim James, Willoughby City Mayor Councillor Tanya Taylor, Ryde City Mayor Councillor Sarkis Yedelian, former Armenian Prime Minister Mr Aram Sargsyan, television reporter Mr Nver Mnatzaganian, Diocesan, political, cultural, benevolent, educational and sporting community representatives and hundreds of community faithful, all gathered to once again renew their vow and to pay their respects to the holy martyrs of the Armenian Genocide.

Following Holy Mass, the procession led by the Archbishop with the four Sydney parish priests and Homenetmen scouts, made its way to Beauchamp Park, where, before the 2015 erected Khachkar, all were asked to

observe a minute's silence to honour our martyrs which followed by the laying of wreaths. Addresses were delivered by the Hon Tim James MP, Councillor Sarkis Yedelian and Councillor Tanya Taylor, who, after making reference to the horrendous massacres at the start of the 20th century, demanded the Australian Government and Prime Minister the Hon Anthony Albanese recognise the Armenian Genocide as it is, that is "Genocide". The

same was demanded of the Opposition Leader of the Coalition, the Hon Peter Dutton. Unfortunately, the two leaders repeated what their predecessors had done, yielding to the pressure of Turkish and Azeri threats. The three political figures demanded the Australian Government apply pressure to the reopening of the Lachin corridor.

Accompanied by the four parish priests, the Archbishop then blessed the Khachkar and raised prayers that the memory of our holy martyrs would remain vivid in each of our hearts.

Monday 24 April – The commemoration evening organised by the Genocide Commemoration Committee was held at the Concourse, Chatswood with more than 500 attending, including more than 20 political and government dignitaries.

The Masters of Ceremony were Arsho Abejian and Serly Boujikian. Following the playing of the Australian, Armenian and Artsakh anthems, Uncle Michael West of the Aboriginal Land Council delivered the Welcome to Country and made reference to the violation of indigenous peoples' just rights. Jonathon Amirzaian sang "Doon Im Hayreni", accompanied with his guitar playing.

Zany Okjian recited Siamanto "Dareru Vrej" and the Sydney Dance Ensemble performed "Mshoh Gorani" and "Sgherti Kochari" during the course of the program.

The Executive Director of the Armenian National Committee of Australia shared his remarks, advocating with the reasons for the just demands of the Armenian people.

The keynote speaker was Dr Umit Kurt, Political Science lecturer at Newcastle University. Of Kurdish descent, this intellectual of great political knowledge, presented an analysis on the economic reasons why Turkey would not recognise the Armenian Genocide. Dr Kurt shed new light on genocide studies, the perpetration of the Armenian Genocide and the motivation to it. A dozen political leaders delivered their political address, and their demands for the rights in relation to the Genocide and also the Artsakh blockade and Artsakh's right to self-determination. A video was screened of parliamentarians raising

condemnation against all who would not recognise the Armenian Genocide.

The closing address was delivered by the Primate Archbishop Najarian. He expressed his appreciation to the organisers of the commemoration for the event's high political calibre and the importance of the topic discussed by Dr Umit Kurt. He then praised the organisers for inviting a non-Armenian intellectual as keynote speaker. It is worth mentioning here that Dr Umit also speaks Armenian, which he learned while taking a special course in Yerevan. "I wish to shake the hand of any Turk and relate to him as a fellow human being however the Turkish government puts a barrier between us by not recognising the Genocide, not admitting their mistake. Umit Kurt's lecture was significant, because he tells us what the reasons are why Turkey does not accept it was genocide, because they must repay and return the lands on which he lives today".

The Archbishop stated that the genocide is not over yet, nor is our struggle for freedom. He demanded from those present to promise not to forget the injustice and struggle that has occurred and to continue, united in spirit, heart to heart, hand in hand.

The evening was closed with Archbishop's benediction.

Wednesday 26 April – This month's Diocese online lecture on the topic "THE INITIAL OPPOSITION OF THE ASSYRIAN ORTHODOX CHURCH AND REACTION TO THE HAMIDIAN MASSACRES PERPETRATED AGAINST THE ARMENIAN PEOPLE" saw the participation of close to 50 partakers.

The Keynote Speaker was Academic Historian and Recipient of the Kerkyasharian-Kayikian Fund Scholarship, Dr Simon Burke

Also speaking was His Eminence Archbishop Haigazoun Najarian on the topic: "The 1895-1896 Hamidian Massacres – Historical Analysis", and

Mr Stepan Kerkyasharian, on the topic: The University of Sydney's Kerkyasharian-Kayikian Fund Academic Scholarship for Armenian Studies.

Dr Burke presented two documents in which the Assyrian Church places the responsibility of the massacres on the Armenian people, particularly in relation to the self-defence strategies of the revolutionists. The research reveals that under the Ottoman tyranny, for their self-preservation, the head bishop of this sister church blames the Armenian community which had sacrificed 200-300,000 of its own during the Hamidian Massacres. They had no inkling that a decade later, the Assyrian community would suffer the same fate.

Archbishop Najarian gave an analysis with chronological historical detail identifying political motives.

Mr Stepan Kerkyasharian presented the Kerkyasharian-Kayikian Fund of the University of Sydney, which provides scholarships to students and academic staff to undertake research into Armenian studies until year 1900 who wish to pursue and attain their master's or doctoral degrees. Mr Kerkyasharian informed the audience that a large number of academics or students have benefited from the Fund, however, unfortunately, no Armenian has been among them....

Moderator Nishan Basmajian introduced each of the speakers before each lecture. He gave the audience opportunity to ask questions, which were answered by the three speakers.

Dr Burke expressed his gratitude to Mr Kerkyasharian for the Kerkyasharian-Kayikian Fund, and the organisers of this initiative and opportunity given to him, which was of great encouragement to him, considering his chosen field.

Archbishop Najarian closed this very interesting lecture evening with his words of encouragement and prayer.

Saturday 29 April – At the invitation Ryde City Mayor Councillor Sarkis Yedelian, Archbishop Najarian accompanied by Archpriest Reverend Father Norayr Patanian and Parish Pastor Father Avetis Hambardzumyan

participated in the commemoration organised by Ryde City Council on the occasion of the 108th anniversary of the Armenian Genocide beside the Khachkar of Meadowbank Memorial Park. Armenian and non-Armenian officials were present. Among others were, Mr Jerome Laxale the Federal Member for Bennelong, the newly elected NSW Member for Bennelong Mr Jordan Lane, and others spoke. All the invited officials called on Turkey and Australia to recognise the Armenian Genocide and demanded a fair solution to the Armenian issue. Wreaths were laid by representatives of the Armenian community organisation representatives as well as the representative government officials. The Homenetmen scouts and marching band paraded in at the beginning and

end of the event to the beat of Armenian national anthems and songs. Archbishop Najarian with the Reverend Fathers blessed Khachkar, after which he expressed his gratitude to all the government representatives who, raising the voice of justice to demand a solution to the Armenian issue and also having a positive stance in favour of the self-determination of Artsakh.

In his closing address, Ryde Mayor Councillor Sarkis Yedelian gave personal testimonies as the grandson of a Genocide survivor and expressed his gratitude to all present, especially his political colleagues.

The meeting was closed with national anthems of Australia and Armenia.

Sunday 30 April - It has become tradition that under the banner of the Hamazkaine Regional Committee the Australian residents originating from Kessab, host and organise "Prpoor Festival". This event is warmly received not only by the Archbishop but also the Reverend Fathers and the Parish Pastors of the Evangelical and Catholic Churches, not to forget the

community organisations and associations. This is the festival indicating the preparation of the grape nectar, which for generations has been a special ceremonial event in Kessab. This is one example of communal effort, symbolising the Armenian countryman's support of his neighbour. A committee of *Kessabtsis* was formed (more than 15 men and women) who organise all aspects of the event and achieved success with appreciation of the participants, their sentiments and donations.

Kessab Foods were available, raffles drawn and of course, the *Roob*/Grape Syrup. With a firm grip, Archbishop Najarian also demonstrated what the villagers have been doing for thousands of years to make the Syrup. More than 250 attending the event tasted the bubbly foam/Prpoor and bought bottles of *Roob* to take home.

Entertainment was provided by Charlie Check and Nicole Boymoushakian singing, with demonstrations of the Kessab traditional dance. Archbishop blessed the *Roob* filled pots on the fire with "Amen Hallelujah". The atmosphere was exciting for the Archbishop and all present. The proceeds from the event were allocated to the Armenian National College in Kessab, which is the first high school established in Syria after the Genocide and today has 250 students enrolled.

The Archbishop blessed all the workers and all who had gathered as understanding and tradition observing people; he encouraged the organisers to host the event next year on a larger scale.

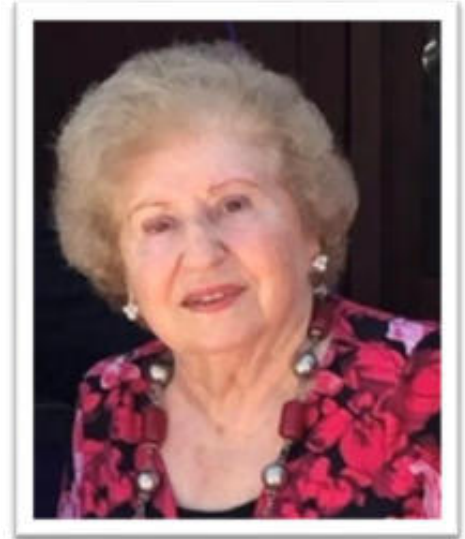
IN MEMORY OF THE LATE SONIA KANJIAN

Eulogy of the Funeral at Holy Resurrection Church

Sonia Kanjian was born in Heliopolis, Cairo on 15 December, 1934. She was an only child to her parents Vahan and Siranoush Hanessian. She began her education at Noubarian Primary School in Cairo, Egypt, and continued her secondary education at a French Sisters boarding school in Nice, as her parents migrated to France.

Travelling by boat, Sonia migrated to Australia with her parents in 1950 at the age of 16. Five years later, Loris Kanjian arrived by plane from Egypt and they met and began their everlasting life together.

On the 21st of January, 1956, Loris and Sonia were married at the Anglican St Thomas Church in North Sydney. They were blessed with four children including three sons (Ken, Victor and Phillip) and one daughter (Marianne). Sonia was also blessed with 9 grandchildren and 6 great grandchildren.

Her parents, Vahan and Siranoush Hanessian, held a strong faith and had

deep connections with the Armenian Apostolic Church. Her father was a dedicated Church Councillor, and was the first editor of the Church's Looyce newsletter in the early 1950's. Her father's dedication to the Church inspired Sonia to leave a legacy behind therefore the Hanessian-Kanjian hall was built a few years ago in the new Diocese Centre. Sonia and Loris were honoured with the "St Gregory the Illuminator Medal" by His Holiness Karekin II Catholicos of All Armenians.

Her Christian faith and values inspired her to be a generous and passionate woman who valued charity work. Her generosity led her to helping Armenian families in need for many years, through the Red Cross in Yerevan. Additionally, she was one of

the founding members with a group of ladies who joined forces to create the Armenian Rest Home Association. She then joined the board as the Vice Chairman and built a new nursing home for the Armenian community, named the Alexander Nursing home, in Brookvale, Sydney.

Sonia was a hardworking and humble woman who valued family, friends and the love of her community. Her charismatic nature was magnetic and she would light up the room with her vibrant personality. She was loving, caring and supportive in all facets of her life. She will be forever missed but never forgotten, as our memories of her live on forever.

Parish News

Wentworthville, SYDNEY Armenian Apostolic Church of Holy Trinity

Sunday 2 April - Palm Sunday – Christ’s entry into Jerusalem was celebrated through Holy Mass by Reverend Father Miuron Avedisian. In his sermon, Father Miuron wished the congregation that the humility of this commemoration would inspire and bless them with joy. As this day is recognised as a day for the children, the children who were present with their parents, came forward before the Holy Altar. They received the priest’s blessing and balloons were handed out to each of them, adding to the cheerful atmosphere.

During this interval, vestments and altar curtains were blessed, which were donated by Mr and Mrs Rosdom and Sossie Shahinian; the church chairs, donated by Mrs Arsho Tahmizian; a ceremonial pot to be used during the ‘Washing of the Disciples Feet’ service, donated by Mr Vazken Yegenian; and candelabras, donated by Shoushig and Vartoug Meguerditchian. May the offerings be pleasing before Almighty God.

The final service of the day was the ‘Trnpatsek’ service, which concluded with the invoking knocks referencing the knocking on the gates of heaven. During his sermon, Father Miuron prayed the congregation’s lives be blessed with sun-filled days.

Thursday 6 April – Maundy Thursday – With a large congregation in attendance, Fr Miuron commemorated our Lord Jesus Christ’s Last Supper - the Institution of Holy Mass. He later conducted the ‘Washing of the Disciples’ Feet’ service, demonstrating Christ’s humility in washing the feet of His disciples during the last supper. Father Miuron washed the feet of 12 Sunday School students as well as other young community children, who all experienced Christ’s presence during the reverent ceremony.

Prior to the *Khavaroum*/Night Vigil, after accepting the traditional blessed sachets of butter, the congregation was invited into the Batmanian Hall to enjoy the Lentil Soup prepared by the Ladies Auxiliary.

During the *Khavaroum* vigil, 12 candles were lit representing the apostles of which one was black to represent Judas with one larger candle centred on the altar. Following each Gospel reading, one candle would be snuffed out, leaving only the large candle lit, Jesus remaining on his own, representing his abandonment by the apostles. The stirring hymn, “*Oor Es Mayrig*” was sung with sorrowful contemplation, whilst knots tied in strings were secured as bracelets on the wrists of the faithful parishioners, and the day’s message of humility delivered, they ensured all a renewed devotion to a holy life, as all made their way home.

Saturday 8 April - Easter Eve, Jrakalouyts – An episcopal Divine Lituey was celebrated by His Eminence Archbishop Haigazoun Najarian and homily delievered in which he stated the hope in the mystery of the Resurrection of Christ and the life-giving message of the Resurrection encouraging all who were present. He urged the

community faithful remain steadfast in keeping our national and spiritual values. The Archbishop also expressed his appreciation and joy for the large number of people present.

Archbishop Najarian made his way to the Batmanian hall in a procession, where he performed the traditional home blessing ceremony. He then participated in the popular "Easter Eve Khtman Dinner" organised under his patronage.

Sunday 9 April - Easter, the Glorious Resurrection of Christ – With the church filled to capacity, Fr Miuron Avedisian celebrated Holy Mass. During an interval Fr Miuron read the Easter Message of His Holiness Karekin II Supreme Patriarch and Catholicos of All Armenians, which commenced with the explicit question, “But when the Son of Man comes, will He find faith on the earth?” Fr Miuron exalted the resurrected Saviour, proclaiming “Christ has Risen, Blessed is the Resurrection of Christ.”

At the end of the Divine Liturgy, the congregation made its way, with the church procession, into the Batmanian Hall where once again, the Ladies Auxiliary had prepared and served their fine hospitality. The traditional *havgitakhagh/egg* games were played and raffles were drawn and the children received bags of Easter treats, prepared by Miss Nayiri Sarkissian, on behalf of the Sunday School.

The traditional *havgitakhagh/egg* games were played and raffles were drawn and the children received bags of Easter treats, prepared by Miss Nayiri Sarkissian, on behalf of the Sunday School.

Monday 10 April - Remembrance of the Dead – Father Miuron Avedisian conducted a requiem service in the Rookwood Cemetery. Blessed be the memory of the righteous.

Friday 14 April – The Annual General Meeting of the Holy Trinity Church was held in the Batmanian Hall with the attendance of Diocesan Council members and officiated by Reverend Father Miuron Avedisian. The election of Parish Council members took place and the new office bearers were elected to serve.

Sunday 16 April – Second Easter/New Sunday – Father Miuron celebrated Holy Mass and in his sermon, urged the congregation to not give way to disbelief but to be steadfast believers, as he referenced the joy and glory of the risen Lord had resonated in the souls of the apostles, except Thomas, who expected tangible proof to reinforce his faith. The Lord suddenly appeared in the upper room to establish and to reinforce their faith.

Sunday 23 April – Sunday of the World Church/Green Sunday – Father Miuron celebrated Holy Mass and, in his sermon, highlighted the institution of the first church, in the upper room, referring it to as a chapel, a martyr’s dwelling, honouring the martyred apostles. With reference to the church, it was called Green, symbolising the eternal, as our Lord Christ, who will guide our lives to eternity. Christ led the believers to live a holy life, to lead them to eternity.

Sunday 23 April – In the afternoon, the Social Democrat Hinchakian Party leadership and committee honoured the memory of the Genocide victims and martyred soldiers. The governing body of the Australian Chapter of the SDHP gathered before the Genocide Monument in the Armenian section in Macquarie Park Cemetery. The Party members as well as representatives of the Nor Serount radio program, Nor Serount monthly, Ladies Auxiliary

members, the leaders and committee member friends were all gathered to pay their respects to the victims of the Armenian Genocide and more recently, to the Armenian soldiers, who have sacrificed their lives in defence of the homeland.

The Parish Pastor of Holy Trinity Church, Fr Miuron Avedisian raised prayers for the eternal repose of the martyrs and wreaths were placed before the Monument by the chairman of the SDHP, Mr Sebouh Kalpakian and on behalf of

the Hanrapetutyun Party, Mr Aram Sarkissian, laid carnations. The young member of the SDHP Harout Okjian delivered his address before the event concluded.

Wednesday 26 April – In the evening, the Western Sydney Chapter of the Armenian National Committee held the Armenian Genocide commemoration in the Batmanian Hall. A prayer service was conducted dedicated to the holy martyrs afore the Khachkar on the grounds of the Holy Trinity Church.

The Sunday school students participated, reciting Baruyr Sevag’s “Menk Kich Yenk, Paytz Hay Enk” and the song “Hayortik”. The event concluded with Father Miuron’s benediction.

Maria Tashjian Tokmakjian

Auckland, NEW ZEALAND

Saturday 1 April, the Armenian community gathered in the Meadowbank Community Centre to meet visiting Glendale resident Mrs Kathryn Yessayan, accompanied by her husband Mr Edward Yessayan.

The Yessayans are Persian-Armenians, who settled in Los Angeles almost 50 years ago. From 2011 Mrs Yessayan has been a columnist for the hundred year old Los Angeles daily newspaper publication *Asbarez*. Her columns generally refer to Armenian settlements and Armenian communities.

Mrs Yessayan had visited Auckland a few days prior and asked for a community meeting to make her acquaintance and write an article in one of her columns. In her address, Mrs Yessayan referred to all her work done on a voluntary basis. Her works include articles on the Armenian communities in Argentina, Brazil, Canada and close to 30 other Armenian settlements . Her next stop on her trip was to be the communities of Melbourne and Sydney.

Close to 40 community members attended the gathering. Taking into account, it was Palm Sunday the following day, the Ladies had gathered olive branches and leaves, to weave crosses to pin to the chest of the faithful as they entered church, in keeping with the generational Armenian tradition.

Mrs Yessayan was greatly impressed by this “small Armenian family” in Auckland.

All gathered shared the delicious dishes and sweets prepared by the Ladies. It was the birthday of the Armenian Society of New Zealand’s Committee Chairperson Mrs Hermik Soukiassian. A cake was cut, and all wished her good health and strength in her community work.

Friday 14 April, the Primate Archbishop Haigazoun Najarian arrived in Auckland in the evening from Sydney for the purpose of celebrating the Easter Divine Liturgy. The following day, Deacon Vartan Elmasian also arrived to accompany in the service.

Saturday 15 April, the Archbishop accompanied by St Gregory the Illuminator Church Parish Council, *Zvartnotz* Choir members and Deacon Nishan Basmajian, conducted a requiem service in the North Shore Memorial Park Cemetery, where Armenian community members have been laid to rest. This was followed by the blessing of graves, as requested by the community members.

In the evening, Archbishop Haigazoun Najarian celebrated Holy Mass in the St Peter Anglican Church in Takapuna with Deacon Vartan Elmasian leading the *Zvartnotz* Choir and accompanying on the organ. Hagop Yeldizian was incense bearer, the days lectionary scripture passages were read by Masters Tavit Sarkissian (Armenian) and Vazken Vartanian (English); Ashod Krikorian recited the Prayer of Repentance; Deacon Nishan assisted the Primate.

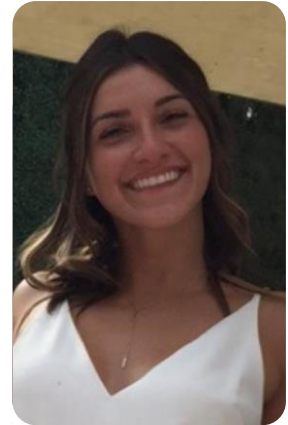
The episcopal Holy Mass commenced with the *Hrashapar/Miraculously Glorious* liturgy. Present were the Anglican Church Minister Very Reverend Ivica Gregurec, Reverend Joanna Fielding and her husband Dr David Fielding, who are close friends of the Armenian Church and have great respect for the Primate.

Close to 40 attendees heard the Archbishop’s bilingual homily; he thanked the guests and preached on the phrase “*why are you searching for the living among the dead*”. He explained clearly what the Resurrection signifies. He encouraged the community to unite as one fist. “You are today’s apostles, who will preserve the church. Review your commitment and make

this day your day of renewal, so that the fire of Christianity will continue to burn in the souls of you and your children”, instructed the Archbishop.

In the adjacent hall, light refreshments were served following Holy Mass. The ladies of the community had prepared the traditional coloured eggs. Although it was one week after Easter, it did not affect the enjoyable atmosphere which it created. The community members, of all ages, enjoyed each other’s company and left for their homes satisfied with an enjoyable evening shared.

**ONLINE LECTURE EVENING
IN ENGLISH**

**Organised by the Diocese of the Armenian
Church of Australia and New Zealand**

TOPIC:

**The Armenian Community and History
of the Armenian Apostolic Church of
Holy Resurrection in Dhaka, Bangladesh**

Presenters:

**Liz Chater (London)
Researcher of Armenians in Asia,
Author of Books**

**Julietta Armen Arslanian
(Buenos Aires)
Warden of The Armenian Apostolic
Church of Holy Resurrection in Dhaka**

**WEDNESDAY 31 MAY 2023
at 7pm AEST**

**Please register with
Mr Nishan Basmajian or
Mrs Nanor Manjikian – Ashikian
for the Zoom Link:**

diocese@armenian.com.au

Telephone 02 91614000

**ԱՌՑԱՆՑ ԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ
ԱՆԳԼԵՐԵՆ ԼԵՉՈՒՈՎ**

**Կազմակերպութեամբ Աստորալիոյ եւ Նոր
Չեյանսայի Հայոց Առաջնորդարանին**

Նիւթ՝

**Պանկլատեշի Հայ Համայնքը –
Պատմական Տեղեկութիւն, եւ
Տաքայի Հայ Առաքելական Սուրբ
Յարութիւն Եկեղեցին**

Չեկուցաբերներ:

**Լիզ Չէյթըր (Լոնտոն)
Ասիոյ Հայերու Պատմութիւնը
Հետազոտող եւ Հեղինակ բազում
Ուսումնասիրական Գիրքերու**

**Ճուլիէթա Արմէն Արսլանեան
(Պուէնոս Այրես)
Խնամակալ Տաքայի Սուրբ Յարութիւն
Եկեղեցոյ**

**Տեղի կ'ունենայ
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 31 ՄԱՅԻՍ 2023-ի
երեկոյեան ժամը 7.00-ին Սիտնիի
ժամանակացոյցով**

**Բարեհաճեցէք արձանագրուիլ Պրն
Նշան Պասմաճեանի կամ Տիկին Նանոր
Մանճիկեան-Աշիկեանի մօտ ստանալու
համար Չոմի յղումը**

diocese@armenian.com.au

Հեռաձայն 02 91614000

ARMENIAN COMMUNITY WELFARE CENTRE

We provide a range of services that cater to various demographic groups in the community.

Some of our services are funded by the Department of Health under the Commonwealth Home Support Programme CHSP.

ACWC is a Not-for-Profit Organisation and a Public Benevolent Institution and has endorsement as a deductible gift recipient.

CONTACT

02 9419 6394
0402 818 421

welfare@armenian.com.au
www.armenianwelfare.com.au

 @ACWCNSW

10 Macquarie Street,
Chatswood NSW 2067

Australian Government
Department of Health

SOCIAL SUPPORT GROUP

This support is provided to people aged 65+, these structured activities are provided in a group-based environment and designed to develop, maintain and support social interaction and independent living.

*Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday
9:30am to 1:30 pm Edgarian Hall, Chatswood.*

*Monday and Friday 9:30am to 1:30 pm
Batmanian Hall, Wentworthville.*

Group Excursions

SOCIAL SUPPORT INDIVIDUAL

This assistance is provided to frail aged individuals or couples aged 65+, either in the home or while accessing community services.

Services include:

- visiting services
- telephone and web-based monitoring
- accompanied activities.

CENTRE BASED RESPITE

This care is available to CHSP clients aged 65+. This service benefits the client's carer through providing supervision and assistance to the frail older client. The carer may or may not be present during the delivery of the service.

DOMESTIC ASSISTANCE

Domestic Assistance is normally provided in the home and refers to:

- general house cleaning
- linen services
- unaccompanied shopping (delivered to home).

TRANSPORT SERVICES

Direct transport services where the trip is provided by a worker or a volunteer.

MEALS SERVICES

Meals prepared and delivered to the client's home.

FLEXIBLE RESPITE

To support and maintain care relationships between carers and clients, through providing quality respite care for frail aged people, so that the carers can take a break.

REFERRAL SERVICES

We assist with referrals to My Aged Care and support you with the application and assessment processes.

WOMEN'S GROUP

Our Women's Group is for all participants who would like to strengthen social connectedness, make new friendships, establish networks and foster personal development.

Friends of the Diocese

Archbishop Haigazoun Najarian
 Mr & Mrs Sarkis & Alice Der Bedrossian
 Mr & Mrs Kevork & Marina Tchaprastian
 Dr & Mrs Artin & Maro Jebejian
 Mr & Mrs Avo & Jackie Tevanian
 Mr & Mrs John & Taleen Marcarian
 Mr & Mrs Stepan & Hilda Kerkyasharian
 Holy Resurrection Church
 Mr Henry John

Dr & Mrs Garo & Laura Artinian
 Messrs Hratch & Zohrab Keverian
 Mr & Mrs Aris & Anahid Eyanian
 Mr John Nazarian

Mr & Mrs Diran & Virginia Vahratian
 Mrs Ello Meguerditchian,
 Alexander & Robert Yaghljian Family
 Mr & Mrs Hagop & Asdghig Alajajian
 Mr & Mrs Armen & Karine Baghdasarayan
 Mr & Mrs Michael & Helen Carapiet
 Mr & Mrs Hagop & Salpy Yeldejian
 Prof & Mrs Aram & Shery Minasian
 Mr & Mrs Hayrig & Harriet Andriasian

Dr & Mrs Assadour & Gracy Ekmejian
 Mr & Mrs Jack & Sirvart Elmassian
 Mr & Mrs Vicken & Arsho Kalloghlian
 Mr & Mrs Zaven & Marianne Yaghljian
 Mr & Mrs Hagop & Arax Kijjian
 Mr & Mrs Gevik & Shoghik Avetian
 Mr & Mrs Hovig & Mima Barsoumian
 Mr & Mrs Jack & Mary Terzian
 Mrs Maro Sarkissian
 Mrs Makrouhi Kortian

&
 Our Anonymous Donor Friends

Thank You to
 Dr & Mrs Artin & Maro Jebejian
 for their ongoing support & sponsorship

EM Funerals

Serving the Armenian community with dignity, compassion & excellence
 We will always answer your call to help

Ello Meguerditchian
 m | 0405 675 571
 ph | 1300 076 100
 e | ello@emfunerals.com.au

Office address (by appointment)
 Suite 7, Level 1,
 174 Willoughby Road
 Naremburn NSW 2065

Սիւննիի Հայ գաղութի կողմէ ճանչցուած **Էլո Մկրտիչեանը** պատրաստ է լաւագոյնս օգտակար հանդիսանալու թաղմանական ամբողջական ծառայութեան սպասարկութեան

Personalised, professional service • Burial or cremation services • Complimentary concierge service
 Repatriation of remains • Fluent in English and Armenian languages • All cultures

For your peace of mind, ask about our Pre-Paid Funerals*

3 years interest-free payment plan available

*For funeral services only, burial plots not included

emfunerals.com.au

Classique
 SWISS WATCHES SINCE 1967

ClassiqueWatches.com

W SamsGroup.com.au | sales@samsgroup.com.au | 02 9290 2199 | 02 9262 1630

Going somewhere?
camerahouse
 is your destination.

Passport Photos. *Print in store or receive your photos at home. Standard 10 photos.*

WE'VE GOT MEMORY, POWER, CAMERA BAGS & BINOCULARS FOR YOUR NEXT TRIP

GET THE RIGHT ACTION GEAR FOR YOUR HOLIDAY!

PRINT SERVICES *Turn your photographs into lasting memories. We print Cameras, Photo Books, Mugs, Mouse Mats & much more!*

ASK US ABOUT VIDEO LIGHTING LENSES & AUDIO

INSIDE EXPERTS *• Custom Fit experts
• Advice for every occasion
• Personalised
• Product knowledge*

FLY INTO THE DRONE ZONE! *100 offer a SIGNUS 12 month extended warranty & 100k insurance. See website for details.*

RENT IT OR ZIP IT! *app Money*

Shop 419 Westfield Warringah Mall Shopping Centre,
 Brookvale NSW 2100 PHONE: (02) 9907 1955

SPECTRUM
camerahouse